

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1932 kl. 1 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1932/1933 av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 4 januari 1932 avlätna propositionen (nr 1) *Departements-
chefen.* angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t i avseende å tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet, upptagit ordinarie anslaget till departementschefen med oförändrat belopp, 24,000 kronor.

I tre särskilda motioner, väckta, två inom första kammaren av herr *A. Henriksson* (nr 126) och herr *J. Pålsson* (nr 127) samt en inom andra kammaren av herr *K. Kilbom m. fl.* (nr 192), hava påyrkats vissa nedsättningar i statsrådets avlöningar.

Beträffande detta ärende kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

anmäla.

2:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 1) i ämnet innehåller, hemställer utskottet, *Departemen-
tets verk-
samhet.
[1*.]*

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 15,900 kronor.

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Ökad föredragning i regeringsrätten.
[2.]

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att till bestridande av kostnaderna inom handelsdepartementet för ökad föredragning i regeringsrätten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 2 i statsrådsprotokollet.

I löpande budgetårs riksstat är för ifrågavarande ändamål uppfört ett extra anslag å 10,000 kronor. Då balansen av oavgjorda mål under år 1931 väsentligen avarbetats och tillströmningen av nya mål under årets senare del minskat, har anslaget för nästa budgetår synts kunna bestämmas till 5,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna inom handelsdepartementet för *ökad föredragning i regeringsrätten* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Centrala verk med underlydande stater.

Kommerskollegium.
[3.]

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att med godkännande av det av departementschefen förordade förslaget till stat för kommerskollegium, att tillämpas från och med den 1 juli 1932, minska det ordinarie förslagsanslaget till kollegium, nu 540,150 kronor, med 2,300 kronor till 537,850 kronor.

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 2—4 i statsrådsprotokollet.

Den av departementschefen förordade staten har följande utseende:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 402,700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.,	
<i>förslagsanslag</i>	» 106,850
	kronor 509,550.

Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* .....

kronor 28,300.

Denna stat skiljer sig från den nu gällande endast i det avseendet, att, enär den i 21:a lönegraden uppförda registratorsbefattningen hos kommerskollegium numera blivit vakant och därvid i överensstämmelse med av

1929 års riksdag fattat beslut utbytt mot en dylik tjänst i 14:e lönegraden, anslagsposten till avlöningar åt de ordinarie tjänstemännen ansetts kunna minskas med 2,300 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för *kommerskollegium* att tillämpas från och med den 1 juli 1932, minska det ordinarie förslagsanslaget till kollegium, nu 540,150 kronor, med 2,300 kronor till 537,850 kronor.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till uppehållande av kommerskollegii verksamhet, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 23,784 kronor.

Kommers-
kollegii verk-
samhet.
[4.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 5—7 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för budgetåret 1931/1932 har, utöver det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium, till förstärkning av kollegii arbetskrafter m. m. anvisats ett extra förslagsanslag av 27,784 kronor.

Beträffande användningen av anslaget har Kungl. Maj:t den 15 maj 1931 meddelat beslut, därvid Kungl. Maj:t förklarat, att inom kommerskollegium finge tillsvidare under budgetåret 1931/1932 anställas vissa befattningshavare med lön enligt vederbörande löneplan såsom följande sammanställning utvisar:

Befattning	Lönegrad
<i>A kamrerar- och kassakontoret:</i>	
1 extra kanslibitråde	B 7
<i>A industribyråns elektriska sektion:</i>	
1 extra förste byråingenjör	B 24
1 extra kontorsbiträde	B 4.

Vidare har Kungl. Maj:t dels bemyndigat kommerskollegium att av anslaget taga i anspråk till grundavlöningar åt ifrågavarande befattningshavare högst 11,784 kronor, dels ock förklarat, att från anslaget skola bestridas utgifterna, förslagsvis beräknade till 16,000 kronor, för resekostnads- och traktamentsersättningar åt hos kollegium anställda befattningshavare.

Från och med den 1 juli 1931 hava vissa ändringar i bestämmelserna om resor i statens tjänst trätt i tillämpning, vilka ändringar äro ägnade att nedbringa statsverkets utgifter på området. Med hänsyn härtill ävensom i betraktande av den verkliga belastningen av anslagsposten till reseersättningar under nästförflutna budgetår har denna post, nu 16,000 kronor, för nästkommande budgetår synts kunna minskas till 12,000 kronor. Då beträffande posten till grundavlöningar ingen ändring ifrågasatts för sistnämnda budgetår, har anslagsbehovet uppskattats till 23,784 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *uppehållande av kommerskollegii verksamhet*, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 23,784 kronor.

Bergsstaten.

[5.] 6:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att med godkännande av det av departementschefen förordade förslaget till stat för bergsstaten, att tillämpas från och med den 1 juli 1932, minska det ordinarie förslagsanslaget till bergsstaten, nu 108,000 kronor, med 4,500 kronor till 103,500 kronor.

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 7 och 8 i statsrådsprotokollet.

Det av departementschefen förordade statförslaget är av följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	92,000
Expenser m. m.	»	7,500
Resekostnads- och traktamentsersättningar till bergsstatens befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	»	4,000

Förslagsanslag kronor 103,500.

Vidkommande de två första posterna företer förslaget ingen olikhet med den nu gällande staten.

För det med den tredje posten avsedda ändamålet är däremot i sistnämnda stat upptaget ett belopp av 8,500 kronor. Av skäl, som anförts under nästföregående punkt, och då jämväl i fråga om denna post den verkliga utgiftsbelastningen synts medgiva en väsentlig nedsättning av posten, har denna för nästkommande budgetår ansetts kunna bestämmas till 4,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för

bergsstaten, att tillämpas från och med den 1 juli 1932, minska det ordinarie förslagsanslaget till bergsstaten, nu 108,000 kronor, med 4,500 kronor till 103,500 kronor.

7:o) I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 8 och 9) i ämnet innehåller, hemställer utskottet, *Sprängämnesinspektionens verksamhet.*
[6.]

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *uppehållande av sprängämnesinspektionens verksamhet*, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 9,300 kronor.

8:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) hemställer utskottet, *Statens elektriska inspektionens verksamhet.*
[8.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *uppehållande av statens elektriska inspektionens verksamhet*, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 26,600 kronor.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att med godkännande av det av departementschefen förordade förslaget till stat för fartygsinspektionen, att tillämpas från och med den 1 juli 1932, höja det ordinarie förslagsanslaget till fartygsinspektionen, nu 185,700 kronor, med 1,400 kronor till 187,100 kronor. *Fartygsinspektionen.*
[9.]

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 13—15 i statsrådsprotokollet.

Den för nästkommande budgetår föreslagna höjningen av förevarande anslag är betingad därav, att vissa kommuner, inom vilka ordinarie personal vid fartygsinspektionen är stationerad, uppflyttats till högre ortsgrupp.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för *fartygsinspektionen*, att tillämpas från och med den 1 juli 1932, höja det ordinarie förslagsanslaget till fartygsinspektionen, nu 185,700 kronor, med 1,400 kronor till 187,100 kronor.

Fartygs-
inspektionens
verksamhet.
[10.]

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att till uppehållande av fartygsinspektionens verksamhet, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 96,950 kronor. Utredningen i ämnet förekommer å sid. 16 och 17 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen till upprätthållande av fartygsinspektionens verksamhet, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 101,620 kronor.

Nämnda anslag är, på sätt framgår av punkt 9 i tionde huvudtiteln av 1931 års statsverksproposition, avsett att användas på följande sätt:

Avlöning åt en extra funktionär med förläggningsort i Stockholm	kronor	4,932	
Avlöning åt en extra funktionär med förläggningsort i Göteborg	»	4,770	kronor 9,702
Avlöning åt ett extra skrivbiträde med förläggningsort i Sundsvall	»	1,770	
Avlöning åt ett extra skrivbiträde med förläggningsort i Stockholm	»	1,836	
Avlöning åt ett extra skrivbiträde med förläggningsort i Göteborg	»	1,770	» 5,376
Sakkunniga biträden vid förrättningar inom Sverige	»		1,000
Ersättning för skrivmaterialier, lokalyror m. m. för fartygsinspektörerna och extra funktionärerna	»		35,620
Resekostnads- och traktamentsersättningar till fartygsinspektörerna och extra funktionärerna	»		49,922
			Summa kronor 101,620.

Beträffande nästkommande budgetår har, när staden Göteborg — där en extra funktionär och ett extra skrivbiträde vid fartygsinspektionen äro stationerade — numera uppflyttats från F- till G-ort, avlöningarna till nämnda befattningshavare föreslagits höjda till respektive 4,932 kronor och 1,836 kronor. Posten till reseersättningar har för samma budgetår ansetts kunna sänkas till 45,000 kronor. På grund härav och då någon ändring i övriga poster icke ifrågasatts, har anslaget för budgetåret 1932/1933 beräknats till, i avrundat tal, 96,950 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må till *uppehållande av fartygsinspektionens verksamhet*, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 96,950 kronor.

11:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) angående anslag till provisorisk avlösningsförbättring för lärare vid navigationsskolorna kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

*Provisorisk
avlösningsför-
bättring för
lärare vid
navigationss-
skolorna.*
[12.]

anmäla.

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att
dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till stat för navigationslärarkursen, att tillämpas från och med den 1 juli 1932,
dels ock i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till navigationslärarkursen, nu 2,200 kronor, utan angivet belopp.

*Navigationss-
lärarkursen.*
[13.]

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 19—24 i statsrådsprotokollet.

Det ordinarie reservationsanslaget till navigationslärarkursen, tidigare 2,200 kronor, har i riksstaten för löpande budgetår upptagits utan angivet belopp. Detta berodde därpå, att med övergången till ämnesläraresystemet vid navigationsskolorna tillgången på nautiskt utbildade lärare syntes tillräcklig för de närmaste åren samt att det tillika finge anses önskvärt att bereda visst rådrum för övervägande av erforderlig omläggning av kursen.

Nu gällande bestämmelser angående dylik kurs återfinnas i kungörelsen den 29 mars 1912 (nr 56) angående navigationslärarexamen med däri genom kungörelse den 31 december 1919 (nr 825) vidtagna ändringar. Enligt dessa bestämmelser skall för att bereda tillfälle till inhämtande av de kunskaper, som ingå i navigationslärarexamen, undervisning anordnas vart annat år i Stockholm. Undervisningen omfattar följande läroämnen, nämligen matematik, fysik och mekanik, deviationslära och nautisk meteorologi, teoretisk och praktisk astronomi samt terrester och astronomisk navigation. Kursen pågår i regel från den 7 september till den 15 maj med två veckors uppehåll vid jul och nyår.

Enligt den vid 1911 års riksdag fastställda staten för navigationslärarkursen, vilken stat alltjämt gäller, utgå följande arvoden till lärarna vid kursen:

till lärare i matematik, fysik och mekanik	kronor	800
» » » deviationslära och nautisk meteorologi	»	800
» » » terrester och astronomisk navigation	»	800
» » » teoretisk och praktisk astronomi	»	1,000

Summa kronor 3,400.

Härtill komma tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg.

Till böcker, undervisningsmateriel m. m. har avsetts ett belopp av 1.000 kronor.

Sammanlagda kostnaderna — oberäknat tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg — för varje kurs hava alltså beräknats till 4,400 kronor. Då kursen hållits endast vartannat år, har hälften av detta belopp eller 2,200 kronor såsom reservationsanslag plägat upptagas i riksstaten för varje år.

I detta sammanhang torde böra erinras om, att 1930 års navigationsskolesakkunniga på sin tid uttalade, att åtgärder påkallades för lärarnas i de nautiska fackämnenas såväl fackliga som pedagogiska utbildning. Den förra hade dithills förvärvats genom deltagande i navigationslärarkurs. Därutinnan syntes ingen principiell förändring böra vidtagas. Alltjämt borde sålunda dylik lärarkurs i mån av behov anordnas, ehuru anledning förefunnes att överväga en omläggning av densamma i syfte att avvägbringa överensstämmelse med de krav, som den nya undervisningsplanen vid navigationsskolorna kunde komma att uppställa.

I fråga om de nautiska lärarnas pedagogiska utbildning föreslogo de sakkunniga, att en för dylik utbildning avsedd kurs — motsvarande provårstjänstgöring vid allmänt läroverk — årligen skulle anordnas vid någon av rikets navigationsskolor. Med bifall till av Kungl. Maj:t i anslutning härtill i propositionen nr 124 till 1931 års riksdag gjord framställning har riksdagen till bestridande av kostnaderna för en sådan kurs, s. k. praktisk lärarkurs, för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 2,500 kronor.

I samband med utfärdandet av stadga för navigationsskolorna i riket den 19 juni 1931 (nr 272) meddelade Kungl. Maj:t genom brev till kommerskollegium särskilda föreskrifter rörande den praktiska lärarkursen, att gälla från och med den 1 juli 1931. Därvid har bland annat bestämts, att dylik kurs skall omfatta en vårtermin.

Sedan kommerskollegium efter samråd med navigationsskolesakkunnigas ordförande, undervisningsrådet Wilhelm Björck — som av kollegium för ändamålet tillkallats som sakkunnig — verkställt närmare utredning med avseende å navigationslärarkursen, har kollegium i skrivelse den 30 november 1931 föreslagit viss omläggning av denna kurs. Därvid har ämbetsverket, så vitt angår kursplanerna, anfört, att de verkställda övervägandena angående nämnda planer hade visat, att i stort sett samma delar därav, som tidigare varit föremål för undervisning, borde ingå i de nya kursplanerna, dock med vissa jämkningar, som sammanhänge med strävandena till undervisningens rationaliserande och moderniserande. I övrigt tillåter sig utskottet åberopa departementschefens i ärendet till statsrådsprotokollet avgivna yttrande, vilket är av följande lydelse:

»Med den av kommerskollegium föreslagna omläggningen av navigationslärarkursen åsyftas att bringa lärarutbildningen i bättre överensstämmelse med de krav, som på grund av den nya undervisningsplanen

vid navigationsskolorna numera ställas å de blivande lärarna i nautiska fackämnen vid dessa skolor.

Mot de för ändamålet föreslagna ändringarna i nu gällande kursplaner för de olika läroämnena har jag icke någon erinran att göra. Kursen skulle liksom hittills omfatta 2 terminer, dock med början under vårterminen i stället för, såsom nu är fallet, under höstterminen. Detta ändringsförslag finner jag mig böra biträda. Genom att kursens början förläggas till vårterminen böra läraraspiranterna ha till hösten inhämtat så stora kunskaper inom de olika ämnena, att de kunna vara skickade att under höstterminen jämsides med kursen deltaga i en praktisk lärarkurs. Detta synes vara en kombination, genom vilken stor tidsbesparing skulle uppkomma för aspiranterna, då ju utbildningstiden i båda dessa kurser sammanlagt komme att omfatta endast 2 terminer emot eljest erforderliga 3 terminer.

Jämväl förslaget om kursens förläggning till Stockholm tillstyrker jag med hänsyn framför allt därtill, att undervisningen i meteorologi avsetts i dess helhet skola förläggas till meteorologisk-hydrografiska anstalten, detta särskilt med hänsyn till väderlekstjänsten och underrättelseväsendet.

Om navigationslärarkurser framdeles skulle anordnas så tätt som hittills varit fallet — vartannat år — kunde det, med hänsyn till den minskning av antalet nautiska lärarbefattningar, som vidtogs i samband med navigationsskolornas omorganisation under fjolåret, kunna antagas att läraraspiranter icke alltid skulle i tillräckligt antal anmäla sig. På grund härav och då sådana kurser av kostnadshänsyn självfallet icke böra anordnas annat än när rimligt antal deltagare är att påräkna, är jag lika med kommerskollegium av den uppfattningen, att det bör ankomma på Kungl. Maj:ts bedömande från fall till fall, när kurs skall anordnas. Emellertid utgår jag vid anslagsberäkningen ifrån att kurs, såvida icke antalet anmälda deltagare befinnes otillräckligt, i regel anordnas vart tredje år.

De av kollegium uppgjorda kostnadsberäkningarna för kursen — sammanlagt 6,000 kronor i arvoden åt lärarna och 500 kronor till böcker, undervisningsmateriel m. m. — föranleda icke någon erinran från min sida. Såsom hittills varit fallet torde kostnaden för dessa kurser lämpligen böra täckas medelst årligen utgående anslag. Om, som jag nyss antog, en kurs anordnas vart tredje år, skulle det belopp, som årligen behövde anvisas, sålunda utgöra omkring 2,200 kronor eller enahanda belopp som hittills för ändamålet utgått. Jag vill ifråga om de av mig nu förordade arvodena till lärarna vid kursen särskilt understryka, att dyrtidstillägg, dyrtortstillägg eller tillfällig löneförbättring icke avses skola utgå å samma arvoden.

För nästkommande budgetår erfordras emellertid icke något anslag till kursen. Den nu befintliga behållningen, i runt tal 4.130 kronor, å reser-

vationsanslaget till navigationslärarkursen har nämligen av kommerskollegium beräknats vara tillräcklig att täcka kostnaderna för den del av kursen, som är avsedd att avhållas under 1933 års vårtermin. Med hänsyn till att navigationslärarkurs enligt de ifrågasatta nya bestämmelserna skulle komma att påbörjas under senare hälften av budgetåret 1932/1933, är emellertid nödvändigt, att kostnadsplanen för kursen underställes 1932 års riksdag. Sedan riksdagens beslut härutinnan fattats, torde erforderliga författningsändringar i sinom tid få utfärdas.

I enlighet med vad sålunda anförts skulle staten för navigationslärarkursen erhålla följande utseende:

Arvoden till lärare	kronor 6,000
Till böcker, undervisningsmateriel m. m.	» 500
	Summa kronor 6,500.

Som kommerskollegium ifrågasatt synes mig med avseende å den *praktiska lärarkursen* för navigationsskolelärarna den förändringen böra vidtagas, att kursen flyttas till höstterminen. Om så sker, skulle icke heller ifråga om denna kurs något anslag behöva upptagas förrän å riksstaten för budgetåret 1933/1934.»

*Utskottets
yttrande.*

Till det framlagda förslaget angående omläggning av navigationslärarkursen har utskottet funnit sig böra giva sin anslutning. Kostnadsberäkningarna hava icke givit utskottet anledning till någon erinran. Då så icke heller varit fallet med Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under denna punkt, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för navigationslärarkursen, att tillämpas från och med den 1 juli 1932;

samt

b) i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *navigationslärarkursen*, nu 2,200 kronor, utan angivet belopp.

*Fortsatt
komplettering
av vissa labo-
ratorier m. m.*

13:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 25) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[14.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för *fortsatt komplettering av vissa laboratorier m. m.* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

14:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 15) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 25—27) i ärendet innehåller, hemställer utskottet,

Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk.
[15.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för *anordnande av kompletteringskurs vid tekniskt läroverk* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 2,400 kronor.

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att för praktisk utbildning av däcksbefäl för den svenska handelsflottan för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

Praktisk utbildning av däcksbefäl för den svenska handelsflottan.
[16.]

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 27—28 i statsrådsprotokollet.

Såsom framgår av propositionen nr 124 till 1931 års riksdag (sid. 88—90), ifrågasatte 1930 års navigationsskolesakkunniga med stöd av vissa i ämnet framlagda beräkningar anvisande av ett årligt anslag å 58,900 kronor — därav 25,000 kronor skulle bestridas ur handels- och sjöfartsfonden och återstoden 33,900 kronor skulle anvisas å riksstaten — till praktisk utbildning av däcksbefäl för den svenska handelsflottan. För egen del förklarade departementschefen sig icke hava någon erinran att göra mot det föreslagna understödsbeloppets storlek eller mot detsammans fördelning å handels- och sjöfartsfonden samt å riksstaten. Med hänsyn till beräknade besparingar å nämnda fonds bidrag till likartad utbildning under budgetåret 1930/1931 förordade departementschefen emellertid, lika med de sakkunniga, att anslaget å riksstaten för budgetåret 1931/1932 skulle begränsas till 10,000 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning till riksdagen avläts i enlighet med departementschefens hemställan i ämnet.

I sin skrivelse nr 270 anmälde sedermera riksdagen, att riksdagen icke haft något att erinra mot det föreslagna understödsbeloppet, dess fördelning å handels- och sjöfartsfonden och å riksstaten samt grunderna för segelfartygsutbildningen.

I skrivelse den 5 november 1931 har kommerskollegium gjort framställning om åtgärds vidtagande för anvisande å riksstaten för budgetåret 1932/1933 av anslag för ifrågavarande ändamål, därvid kollegium räknat med bidrag från handels- och sjöfartsfonden med dels ett belopp av 25,000 kronor per år, dels ock en summa av i runt tal 24,700 kronor, utgörande återstoden av vissa före den 1 juli 1931 för dylik elevutbildning från fonden anvisade anslag.

Vid anmälan av förevarande ärende har departementschefen anfört huvudsakligen följande:

»Beträffande anslaget för budgetåret 1932/1933 föreligga emellertid, som kommerskollegium i sitt utlåtande framhållit, särskilt på grund av det osäkra läget på fraktmarknaden vissa svårigheter att beräkna, i vilken ut-

sträckning statsbidragen till segelfartygsutbildningen komma att tagas i anspråk och i följd därav vilket belopp som bör för ändamålet anvisas. Kollegium har i sitt utlåtande icke funnit anledning räkna med annat anslagsbelopp än som avsågs av 1930 års navigationsskolesakkunniga eller sammanlagt 58,900 kronor. För min del är jag av den uppfattningen, att ett anslagsbelopp av denna storlek näppeligen kommer att visa sig behöfligt. Då jag utgår ifrån att medel kunna för ändamålet tagas i anspråk från handels- och sjöfartsfonden i minst den utsträckning, som av ämbetsverket angivits, synes mig därför ett mindre belopp, än som av kollegium beräknats, kunna anvisas å riksstaten. Jag förordar, att detta anslag för nästkommande budgetår bestämmes till 20,000 kronor.»

Utskottet, som funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må för *praktisk utbildning av däcksbefäl för den svenska handelsflottan* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

*Skeppsmät-
ningskostnad.*
[17.]

16:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 28 och 29) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må minska det ordinarie förslagsanslaget till *skeppsmätningens kostnad*, nu 40,000 kronor, med 5,000 kronor till 35,000 kronor.

*Lots- och fyr-
inrättningen.*
[18.]

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att *dels* från och med den 1 juli 1932 bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid lots- och fyrstaten på följande sätt:

Befattning

Lönegrad

Distriktsbefäl och personal å distriktsexpeditionerna.

3 lotskaptener	13
3 »	12
6 lotslöjtnanter	11
6 expeditionsbiträden	6
3 kontorsbiträden	2.

Lotspersonal.

18 överlotsar	10
18 lotsförmän å 1:a klass lotsplats	9
26 » » 2:a » »	7
311 lotsar » 1:a » »	6

Befattning		Lönegrad
76 lotsar	å 2:a klass lotsplats	5
35 lotsförmän	» 3:e » »	5
39 lotsar	» 3:e » »	4.

Personal å fyrskepp och fyr samt å gasstation.

12	fyrmästare å 1:a klass fyrskepp	10
1	distriktsfyrmästare	10
26	fyrmästare å 1:a klass fyr	10
1	» » gasstation	10
6	» » 2:a klass fyrskepp	8
33	» » 2:a » fyr	8
1	» » 3:e » fyrskepp	6
19	» » 3:e » fyr	6
24	fyrvaktare » 1:a » fyrskepp	5
27	» » 1:a » fyr	5
1	» » gasstation	5
7	» » 2:a och 3:e klass fyrskepp	4
40	» » 2:a » 3:e » fyr	4
98	fyrbiträden » fyrskepp, fyr och gasstation	3.

Personal å lotsverkets ångfartyg.

1	befälhavare	11
7	maskinister	8;

dels godkänna av departementschefen förordade förslag till avlöningsstat för lots- och fyrstaten, övergångs- och indragningsstat för lots- och fyrstaten, pensionsstat för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten ävensom omkostnadsstat, att tillämpas från och med den 1 juli 1932;

dels ock, vid bifall till vad sålunda föreslagits, minska det ordinarie förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen, nu 6,244,360 kronor, med 167,500 kronor till 6,076,860 kronor.

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 29—43 i statsrådsprotokollet.

Å riksstaten för budgetåret 1931/1932 är, såsom av det ovanstående framgår, det ordinarie förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen uppfört med ett belopp av 6,244,360 kronor.

Från berörda anslag bestridas utgifterna för följande stater nämligen:

Stat för lotsstyrelsen	kronor	195,400
Avlöningsstat för lots- och fyrstaten	»	4,488,000
Övergångs- och indragningsstat för lots- och fyrstaten	»	2,900
Pensionsstat för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten	»	384,000
Omkostnadsstat	»	1,174,060

Summa kronor 6,244,360.

Vad först angår *staten för lotsstyrelsen* ifrågasättes icke någon ändring i densamma för nästkommande budgetår.

Vad *avlöningsstaten för lots- och fyrstaten* beträffar, har lotsstyrelsen till belysande av hur hithörande förslagsanslag tagits i anspråk under budgetåret 1930/1931 lämnat följande uppställning, angivande i första sifferkolumnen de olika anslagen och i andra sifferkolumnen de under budgetåret bestridda nettoutgifterna ur respektive anslag. I en tredje sifferkolumn äro för jämförelse upptagna motsvarande anslag för nu löpande budgetår:

	1930—1931		1931—1932
	Anslag	Utgifter	Anslag
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	2,550,000	2,480,638	2,540,000
Lotspersonalens andel i lotspenningar, <i>förslagsanslag</i>	1,200,000	1,072,280	1,120,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	30,000	34,877	30,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	600,000	717,714	610,000
För skötsel av fyrar utan ständig bevakning, <i>förslagsanslag</i>	38,000	35,048	38,000
Kost eller kostpenningar till personalen å fyrskipp m. m., <i>förslagsanslag</i>	130,000	130,950	138,000
För betjäning av livräddningsanstalterna, <i>förslagsanslag</i>	12,000	11,937	12,000
Summa kronor	4,560,000	4,483,444	4,488,000

Beträffande denna stat har departementschefen anfört följande:

»Vad angår avlöningsstaten för lots- och fyrstaten har lotsstyrelsen föreslagit *dels* indragning av sammanlagt tjugosju tjänster, nämligen fyra lotsförmansbefattningar, därav en å 1:a, en å 2:a och två å 3:e klass lotsplats, sjutton lotsbefattningar, därav tio å 1:a, fem å 2:a och två å 3:e klass lotsplats, samt två fyrmästarbefattningar å 3:e klass fyr, tre fyrvaktarbefattningar å 2:a och 3:e klass fyr och en fyrbitrådesbefattning, *dels ock* utbyte av två fyrmästarbefattningar å 2:a klass fyr mot två dylika befattningar å 3:e klass fyr, allt från och med den 1 juli 1932. Mot ifrågavarande förslag, som innebär ett fullföljande av sedan ett antal år tillbaka pågående åtgärder för minskning av lotsverkets fasta personal, har jag icke något att erinra och tillstyrker därför, att befattningarna från och med den 1 juli 1932 indragas respektive utbytas mot lägre befattningar på sätt styrelsen föreslagit.

Den utav fyrpersonalens förening alternativt gjorda framställningen om stadigvarande anställning — och alltså icke endast under personalens semester — av ett extra biträde vid Väderöbods fyrplats i stället för den fyrbitrådesbefattning därstädes, som nu skulle indragas, torde icke böra

föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Jag förutsätter, att lotsstyrelsen med hänsyn till den erfarenhet, som efter fyrbiträdesbefattningens indragning kan vinnas rörande behovet av dylik personalförstärkning, vidtager för ändamålet erforderliga åtgärder.

Det å nu ifrågavarande stat uppförda avlöningsanslaget för ordinarie personal skulle, enligt vad lotsstyrelsen uttalat, kunna i viss mån sänkas. Då emellertid frågan härom borde ses i samband med belastningen å det på samma stat upptagna avlöningsanslaget till icke-ordinarie befattningshavare m. m., syntes enligt styrelsens mening med omräkning av båda dessa anslag böra anstå, till dess ytterligare erfarenhet vunnits om de för ändamålen erforderliga beloppens storlek.

Av förut återgivna, inom lotsstyrelsen uppgjorda tablå över anslagsbelastningen under budgetåret 1930/1931 framgår, att å nu ifrågavarande båda anslag, vilka för sagda budgetår utgjorde 2,550,000 kronor respektive 600,000 kronor, utgifterna för samma tid uppgått till, i runda tal, 2,480,600 kronor respektive 717,700 kronor. Anslaget till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., som vid 1926 års riksdag bestämdes till 325,000 kronor, höjdes år 1927 till 375,000 kronor, år 1928 till 400,000 kronor, år 1929 till 575,000 kronor, år 1930 till 600,000 kronor och år 1931 till 610,000 kronor. Av detta anslag skola följande kostnader bestridas, nämligen *dels* för avlöning av distriktsexpeditionernas icke-ordinarie personal, *dels* för avlöning, fryskeppstillägg i förekommande fall däri inberäknat, av alla extra befattningshavare och extra-ordinarie tjänstemän vid lots- och fyrplatser, fryskepp däri inbegripna, samt av alla extra befattningshavare och extra-ordinarie tjänstemän å lotsverkets ångfartyg — d. v. s. hela besättningarna med undantag av de å ordinarie stat uppförda maskinisterna — *dels* för anställande av vissa extra biträden å fyrar, *dels* för beredande av sjukvård i vissa fall åt icke-ordinarie tjänstemän, *dels ock* för mistsignalering vid såväl fyrar som fryskepp. Det trots anslagets uppräknade varje år skedda överskridandet — för nästlidna budgetår uppgick merkostnaden till i runt tal 117,700 kronor — har huvudsakligen förorsakats av att åtskilliga befattningar å lots- och fyrstaten uppehållits och alltjämt uppehållas på förordnande.

Även jag är av den uppfattningen, att med en definitiv omräkning av dessa anslag bör anstå, till dess organisations- och personalförhållandena vid lotsverket hunnit ur besparingssynpunkt närmare granskas. Med hänsyn till den nuvarande faktiska årskostnaden och i betraktande av den ytterligare indragning av ordinarie tjänster, som nu ifrågasatts, torde dock i avlöningsanslaget till de ordinarie tjänstemännen kunna företagas en icke oväsentlig nedsättning. Ifrågavarande anslag, som för löpande budgetår är upptaget med ett till 2,540,000 kronor minskat belopp, synes mig nu kunna nedsättas med ytterligare 40,000 kronor till 2,500,000 kronor.

I avseende å anslaget till lotspersonalens andel i lotspenningar är att märka, att i det av chefen för finansdepartementet framlagda förslaget till

beräkning av inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1932/1933 inkomstiteln Lotspenningar upptagits med ett från 2,800,000 kronor till 2,400,000 kronor nedsatt belopp. Då å utgiftssidan anslaget till lotspersonalens andel i lotspenningar bör sättas till 40 procent av inkomstitelns belopp eller sålunda, vid bifall till chefens för finansdepartementet nyssberörda förslag, till 960,000 kronor, föranledes härav en minskning i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten med 160,000 kronor.

I övriga å denna stat uppförda anslag ifrågasätter jag liksom lotsstyrelsen icke någon ändring.

Vid bifall till vad som dels av mig nu föreslagits, dels ock av chefen för finansdepartementet förordats beträffande inkomstiteln Lotspenningar, skulle alltså för budgetåret 1932/1933 avlöningsstaten för lots- och fyrstaten erhålla följande utseende.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 2,500,000
Lotspersonalens andel i lotspenningar, <i>förslagsanslag</i>	» 960,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 30,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 610,000
För skötsel av fyror utan ständig bevakning, <i>förslagsanslag</i>	» 38,000
Kost eller kostpenningar till personalen å fyrskepp m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 138,000
För betjäning av livräddningsanstalterna, <i>förslagsanslag</i>	» 12,000

Förslagsanslag kronor 4,288,000.»

Beträffande härefter *övergångs- och indragningsstaten för lots- och fyrstaten* har denna stat, som för närvarande slutar å ett belopp av 2,900 kronor, för nästa budgetår ansetts kunna minskas med 500 kronor i anledning av en befattningshavares avgång.

I fråga om *pensionsstaten för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten* må erinras om, att vid 1930 års riksdag två av de fyra å denna stat upptagna anslagen undergingo förändringar. Förslagsanslaget för den äldre pensioneringsformen genom flottans pensionskassa sänktes med 5,000 kronor till 45,000 kronor, medan förslagsanslaget till pensionering i enlighet med bestämmelserna angående civila tjänst innehavares rätt till pension höjdes med 37,000 kronor till 312,000 kronor. Den fortgående avgången bland de pensionstagare, vilkas pensioner bestridas från det förstnämnda anslaget, har nu ansetts möjliggöra en ytterligare nedsättning av detta anslag med 15,000 kronor. De alltjämt stigande utgifterna å anslaget till pensionering enligt civila pensionslagen åter hava krävt en ytterligare omreglering uppåt av samma anslag. Departementschefen har härvid föreslagit, att anslaget höjes till 370,000 kronor eller det belopp, som för närvarande ungefär motsvarar belastningen å anslaget.

I övrigt har ingen ändring ifrågasatts av de i pensionsstaten upptagna anslagen. Enligt det av departementschefen förordade förslaget skulle nämnda stat från och med nästa budgetår erhålla följande utseende:

Till beredande av understöd åt vissa förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn	kronor	15,000
» pensionering av lotsstyrelsens samt lots- och fyrstatens personal i enlighet med bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension, <i>förslagsanslag</i>	»	370,000
» pensionering genom flottans pensionskassa av lotsstyrelsens samt lots- och fyrstatens personal, <i>förslagsanslag</i>	»	30,000
» livräntor åt änkor och barn efter befattningshavare vid lotsverket enligt förordningen den 22 oktober 1909, <i>förslagsanslag</i>	»	12,000
Summa kronor		427,000.

Vad slutligen *omkostnadsstaten* beträffar, har departementschefen i fråga om denna stat anfört följande:

»I denna stat ingå — förutom ett bestämt anslag till bidrag till underhåll, komplettering och drift av båtar vid lotsplatser — tillhoppa tretton särskilda förslagsanslag för olika ändamål. Av tillgängliga uppgifter rörande utgifterna under de olika anslagstitlarna framgår, att anslagsposten till konsumtionsartiklar för fyrar m. m., som vid fjolårets riksdag sänktes till 140,000 kronor, nu lär kunna ytterligare i någon mån nedsättas, förslagsvis till 130,000 kronor. Vad angår övriga anslagsposter på omkostnadsstaten föreligga för vissa av dem väsentliga överskridanden. Som jag inledningsvis framhållit hava förberedande åtgärder nu vidtagits till förebyggande härav framdeles. Under sådana förhållanden torde någon förändring i dessa anslagsbelopp icke nu böra vidtagas.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit skulle omkostnadsstaten erhålla följande utseende:

Till konsumtionsartiklar för fyrar, mistsignalstationer och livräddningsstationer, <i>förslagsanslag</i>	kronor	130,000
» reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke här nedan särskilt upptagas, ävensom dithörande inventariepersedlar, <i>förslagsanslag</i> ...	»	200,000
» fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader ävensom dithörande inventariepersedlar, <i>förslagsanslag</i>	»	265,000
» lotsverkets ångfartygs och tjänstefartygs underhåll och komplettering, rustning och driftkostnader ävensom dithörande inventariepersedlar, <i>förslagsanslag</i> ...	»	210,000

Till bidrag till underhåll, komplettering och drift av båtar vid lotsplatser	kronor	60,000
» bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning, <i>förslagsanslag</i>	»	100,000
» skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	»	27,500
» kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten, <i>förslagsanslag</i>	»	75,000
» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand, <i>förslagsanslag</i>	»	5,000
» rese- och traktamentskostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	60,000
» utbildande av personal för radiotelegrafering, <i>förslagsanslag</i>	»	3,500
» extra utgifter, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000
» bestridande av Sveriges bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel, <i>förslagsanslag</i>	»	2,500
» bidrag från Sverige för uppförande och underhåll av en fyr å Kap Guardafui, <i>förslagsanslag</i>	»	560
		<i>Förslagsanslag</i> kronor 1,164,060.»

Anslaget till lots- och fyrinrättningen skulle alltså vid bifall till det föreliggande förslaget för budgetåret 1932/1933 upptagas med (195,400 + 4,288,000 + 2,400 + 427,000 + 1,164,060 =) 6,076,860 kronor. Höjning skulle göras i anslaget till pensionsstat för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten med 43,000 kronor, medan minskningar skulle göras i anslaget till avlöningsstat för lots- och fyrstaten med 200,000 kronor, i anslaget till övergångs- och indragningsstat för lots- och fyrstaten med 500 kronor och i anslaget till omkostnadsstat med 10,000 kronor. Sammanlagt skulle anslaget till lots- och fyrinrättningen alltså minskas med (43,000 — 200,000 — 500 — 10,000 =) 167,500 kronor.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två inom andra kammaren väckta motioner, den ena, nr 30, av herr *C. Lovén* m. fl., i vilken motion hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser indragning av en vakant lotsbefattning vid Åhus lotsplats, samt den andra, nr 68, av herrar *O. Osberg* och *A. Wallerius*, däri hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser personalminskning vid Väderöbods fyrplats, eller att, om det befinnes, att någon ändring bör ske, denna då måtte begränsas till att en extra befattningshavare anställs i stället för det ena fyrbiträdet.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Vidkommande de motionsvis framförda yrkandena vill utskottet erinra därom, att Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag angående den ordinarie personalen vid lots- och fyrstaten endast innebär en minskning av personalbeståndet i dess helhet med 27 befattningshavare av olika kategorier. Ehuru den i ärendet gjorda utredningen ansetts giva vid handen, att indragning för närvarande bör kunna ske, bland annat, av en lotsbefattning vid Åhus lotsplats och en fyrbiträdesbefattning vid Väderöbods fyrplats, förefinnes givetvis möjlighet för lotsstyrelsen att, därest framdeles en ökning av personalen vid dessa platser skulle visa sig erforderlig, tillgodose behovet därav genom vederbörliga omflyttningar inom verket.

Utskottet får i nu berörda del yrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag och alltså avslag å motionerna.

Då utskottet icke heller i övrigt haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t under ifrågavarande punkt föreslagit riksdagen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å herr Lovéns m. fl. samt herrar Osbergs och Wallerius' ovanberörda motioner (II: 30 och 68),

a) från och med den 1 juli 1932 betämma antalet ordinarie befattningshavare vid lots- och fyrstaten på följande sätt:

Befattning

Lönegrad

Distriktsbefäl och personal å distriktsexpeditionerna.

3 lotskaptener	13
3 »	12
6 lotslöjtnanter	11
6 expeditionsbiträden	6
3 kontorsbiträden	2.

Lotspersonal.

18 överlotsar	10
18 lotsförmän å 1:a klass lotsplats	9
26 » » 2:a » »	7
311 lotsar » 1:a » »	6
76 » » 2:a » »	5
35 lotsförmän » 3:e » »	5
39 lotsar » 3:e » »	4.

Personal å fyrskepp och fyr samt å gasstation.

12	fyrmästare å 1:a klass fyrskepp	10
1	distriktsfyrmästare	10
26	fyrmästare å 1:a klass fyr	10
1	» » gasstation	10
6	» » 2:a klass fyrskepp	8
33	» » 2:a » fyr	8
1	» » 3:e » fyrskepp	6
19	» » 3:e » fyr	6
24	fyrvaktare » 1:a » fyrskepp	5
27	» » 1:a » fyr	5
1	» » gasstation	5
7	» » 2:a och 3:e klass fyrskepp	4
40	» » 2:a » 3:e » fyr	4
98	fyrbiträden » fyrskepp, fyr och gasstation	3.

Personal å lotsverkets ångfartyg.

1	befälhavare	11
7	maskinister	8;

b) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordade förslag till avlöningsstat för lots- och fyrstaten, övergångs- och indragningsstat för lots- och fyrstaten, pensionsstat för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten ävensom omkostnadsstat, att tillämpas från och med den 1 juli 1932;

samt

c), vid bifall till vad sålunda föreslagits, minska det ordinarie förslagsanslaget till *lots- och fyrinrättningen*, nu 6,244,360 kronor, med 167,500 kronor till 6,076,860 kronor.

Säkerhetsan-
stalter för
sjöfarten.
[19.]

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att till säkerhetsanstalter för sjöfarten å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 377,000 kronor.

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 44—68 i statsrådsprotokollet.

I 1931 års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att dels till säkerhetsanstalter för sjöfarten å riksstaten för budgetåret 1931/1932 anvisa ett anslag av 528,000 kronor — varav 130,000 kronor avsågo viss del av kostnaderna för nytt maskineri å och ombyggnad av reservskeppet nr 24 — dels ock medgiva, att av uppkommet överskott å en tidigare till anskaffning av en lotsmotorkutter anvisad an-

slagspost ett belopp av 7,000 kronor finge tagas i anspråk för täckande av en del av kostnaderna för omändring av en mindre tjänstebåt. Kungl. Maj:ts framställning bifölls av riksdagen, som därjämte i anledning av två inom riksdagen väckta motioner anvisade ett anslag å 50,000 kronor för anordnande av fyrbelysning i norra inloppet till Fårösund. För löpande budgetår har alltså till anordnande av säkerhetsanstalter för sjöfarten avsetts ett sammanlagt belopp av 585,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår äskade anslaget är avsett att användas enligt följande fördelning:

Aterstående kostnaden för nytt maskineri å och ombyggnad av reservfyrskeppet nr 24	kronor	63,000
Lys- och ljudboj vid grundet Myran	»	12,000
Lys- och ljudboj utanför Yttre Stengrund	»	12,000
Lys- och ljudboj utanför ön Vens nordvästra rev	»	12,000
Motorbåt för Häradskärs fyrplats	»	2,200
Införande av agabelysning å Grans fyr m. m.	»	20,000
Ny fyrbyggnad vid Eggegrunds fyrplats utanför Gävle, förstärkning av ljusstyrka och lysvidd samt förändring av fyrkaraktär	»	40,000
Förstärkning av ljusstyrkan hos Leskärs fyr	»	7,600
Anordnande av fyrbelysning vid östra inloppet till Ulvöhamn å Ångermanlandskusten	»	14,500
Anordnande av fyrbelysning norr och öster om Alnön i Sundsvalls skärgård	»	17,000
Förbättring av fyrbelysningen mellan Furusund och Kappelskär	»	29,000
Förbättring av fyrbelysningen vid inloppet till Sandhamn m. m.	»	10,000
Förstärkning av ljusstyrkan hos Stenshuvuds fyr	»	8,200
Anordnande av fyrbelysning i Stora Kalvsund, Göteborgs norra skärgård	»	8,000
Förflyttning av Agö lotsuppassning till Höliek	»	43,000
Om- och tillbyggnad av lotsuppassningstugan vid Dalarö lotsplats	»	10,000
Förbättring av hamnförhållandena vid Skäggenäs lotsplats	»	10,000
Nytt upppassningshus och ny materialbod vid Tistlarnas lotsuppassningsställe under Vinga lotsplats	»	16,500
Förbättrande av bostadsförhållandena vid Eggegrunds fyrplats utanför Gävle	»	16,000
Förbättrande av bostadsförhållandena vid Näskubbens fyrplats, Stockholms norra skärgård, och förändring av fyren därstädes	»	26,000

Summa kronor 377,000.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *säkerhetsanstalter för sjöfarten* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 377,000 kronor.

Patent- och
registrerings-
verket.
[20.]

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att
dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till stat för patent- och registreringsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1932,

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till patent- och registreringsverket, nu 1,300,000 kronor, med 200,000 kronor till 1,500,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 69—71 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för budgetåret 1931/1932 är, såsom av det ovanstående framgår, det ordinarie förslagsanslaget till patent- och registreringsverket uppfört med 1,300,000 kronor. Med samma belopp har inkomstiteln »Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter» upptagits.

Vid anmälan av förevarande ärende har departementschefen anfört följande:

»I avseende å anslaget till patent- och registreringsverket är att märka, att i det av chefen för finansdepartementet framlagda förslaget till beräkning av inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1932/1933 inkomstiteln »Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel» upptagits med 1,500,000 kronor. I enlighet med den vid 1931 års riksdag i ifrågavarande ämne fastställda ordning bör sålunda det med nämnda inkomstitel kommunicerande utgiftsanslaget uppföras med enahanda belopp.

Som nyss angivits har, till följd av under den gångna delen av löpande budgetår skedda befordringar ävensom ett inträffat dödsfall, antalet av de å ämbetsverkets övergångsstat uppförda befattningshavarna, ursprungligen nio, numera nedgått till allenast två, en byrådirektör och registratorn. Denna minskning av antalet befattningshavare å övergångsstaten föranleder emellertid icke någon sänkning av det nuvarande avlöningsanslaget till dylika befattningshavare, vilket anslag ursprungligen, just med hänsyn till emotsedd avgång av visst antal befattningshavare, beräknades till sitt nuvarande belopp, 18,000 kronor. Då å övergångsstaten numera kvarstå endast dessa båda befattningshavare. lärer emellertid anslagsposten böra erhålla en häremot svarande ändrad benämning.

Däremot torde på de av ämbetsverket anförda skäl anslaget till pensioner åt avskedade tjänstemän kunna nedsättas från nuvarande belopp 46,000 kronor till 42,000 kronor.

Då jag i övrigt icke har att föreslå någon ändring i den för patent- och registreringsverket nu gällande staten, skulle denna från och med den 1 juli 1932 sålunda erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	564,700
Avlöningar till å övergångsstat uppförda en byrådirektör och en registrator, förslagsvis	»	18,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariatsersättningar m. m., förslagsvis	»	323,000
Renskrivning och skrivmaterialier, fastighetens underhåll, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m., förslagsvis	»	72,000
Publikationer, efter avdrag av influetna prenumerationsavgifter och dylikt, kungörelser, böcker och tidskrifter samt bindningskostnader, förslagsvis	»	180,000
Återställda registreringsavgifter, förslagsvis	»	16,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, förslagsvis	»	2,600
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis	»	42,000
Dyrtidstillägg, förslagsvis	»	125,000

Summa kronor 1,343,300.,

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordade förslaget till stat för patent- och registreringsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1932;

samt

b) höja det ordinarie förslagsanslaget till *patent- och registreringsverket*, nu 1,300,000 kronor, med 200,000 kronor till 1,500,000 kronor.

20:o) I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 21) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 71 och 72) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

a) till bestridande av *kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förerings- med flera register* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor;

Kostnader, som föranledas av överståthållarämbetets och länsstyrelsernas befattning med vissa slag av registrering.

[21.]

samt

b) medgiva, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda upp-
bördsmedel.

Försäkrings-
inspektionen.
[22.]

21:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22) angående anslag till försäkringsinspektionen kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Handel och sjöfart.

Bidrag till
underhållande
av handels-
högskolan i
Stockholm.
[24.]

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att, under förutsättning att verksamheten vid handelshögskolan i Stockholm fortsättes efter i huvudsak samma plan som hittills, såsom bidrag till underhållande av samma skola under läsåret 1932—1933 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under senare halvåret 1932 och återstående hälften under förra halvåret 1933 under villkor, att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under hela läsåret 1932—1933.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 84 och 85 i statsrådsprotokollet.

Såsom bidrag till underhållande av handelshögskolan i Stockholm har av riksdagen anslagits för vart och ett av åren 1910—1921 ett belopp av 30,000 kronor, för år 1922 ett belopp av 60,000 kronor, för första halvåret 1923 ett belopp av 30,000 kronor, för budgetåret 1923/1924 ett belopp av 50,000 kronor samt för vart och ett av de följande budgetåren ett belopp av 40,000 kronor. I fråga om understödet för löpande budgetår har föreskrivits, att ena hälften skulle utbetalas under senare halvåret 1931 och återstående hälften under förra halvåret 1932. Ett vid beviljandet av samtliga ovannämnda anslag fästade villkor har varit, att vid högskolan skulle finnas ett visst antal friplatser, för de senare åren bestämt till 12. Beträffande anslaget för innevarande budgetår har dessutom föreskrivits, att högskolan skall vara skyldig underkasta sig den granskning från riksdagens revisorers sida rörande statsbidragets användning, som Kungl. Maj:t kan komma att föreskriva.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må, under förutsättning att verksamheten vid *handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak samma plan som hittills, såsom bidrag till underhållande av samma skola under läsåret 1932—1933 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under senare halvåret 1932 och återstående hälften under förra halvåret 1933 under villkor, att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under hela läsåret 1932/1933.

23:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att till exportstipendier, att användas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 26 september 1921, nr 636, med de ändringar däri som av departementschefen förordats, å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

Exportstipendier.
[25.]

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 85—93 i statsrådsprotokollet.

Sedan många år tillbaka har riksdagen anvisat anslag till förevarande ändamål. Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen sålunda under senare budgetåren till exportstipendier anvisat, för budgetåret 1925/1926 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor, för budgetåret 1926/1927 ett dylikt anslag av 18,000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1927/1928—1930/1931 ett dylikt anslag av 20,000 kronor. För budgetåret 1931/1932, då en relativt betydande reservation fanns disponibel, upptogs anslaget med 12,000 kronor. Med användande av dessa medel ävensom tillgängliga behållningar å föregående anslag hava såsom exportstipendier utdelats, under år 1925 21,000 kronor, under år 1926 20,100 kronor, under år 1927 20,700 kronor, under år 1928 23,500 kronor, under år 1929 26,000 kronor, under år 1930 18,500 kronor och under år 1931 27,000 kronor. Efter den under innevarande år verkställda utdelningen återstår odisponerat ett belopp av 8,329 kronor 46 öre.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka anvisande av det av Kungl. Maj:t för nu ifrågavarande ändamål äskade anslagsbeloppet samt icke haft något att erinra mot de föreslagna ändringarna i de för stipendierna gällande bestämmelserna, får sålunda hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må till *exportstipendier*, att användas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 26 september 1921, nr 636, med de ändringar däri som av departementschefen i statsrådsprotokollet över han-

delsärenden den 4 januari 1932 förordats, å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

Statsunder-
stödd till auk-
toriserade
handelskam-
rar i riket.
[26.]

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att såsom understöd under år 1932 i enlighet med av departementschefen förordade grunder till auktoriserade handelskamrar i riket å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 94—96 i statsrådsprotokollet.

Från och med budgetåret 1923/1924 har förevarande anslag, som alltsedan 1917 utgått med 36,000 kronor, utgjort 24,000 kronor och fördelats å varje handelskammare med 2,000 kronor.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen nu anfört följande:

»Av en inom handelsdepartementet på grundval av handelskamrarnas berättelser rörande deras ekonomiska ställning vid 1930 års utgång verkställd utredning framgår, att av samtliga tolv handelskamrar i riket endast två hava skulder överskjutande tillgångarna. För dessa handelskamrar har verksamhetsåret medfört en brist av 1,900 kronor respektive 1,000 kronor. För två andra handelskamrar har intet överskott uppkommit under året, medan återstående åtta handelskamrar haft överskott, varierande från 60 å 100 kronor upp till 11,800 kronor. Även med avseende å sin ekonomiska omslutning äro handelskamrarna sinsemellan av mycket olika storleksordning. Medan i en handelskammare inkomster och utgifter balansera på ett belopp av 124,300 kronor och i en annan på 75,300 kronor, uppvisa övriga handelskamrar avsevärt lägre siffror. Två handelskamrar hava haft en omslutning av 11,000 kronor respektive 12,000 kronor, och en handelskammare har icke nått högre än till 8,500 kronor.

Med hänsyn till det jämförelsevis obetydliga belopp nu utgående statsbidrag utgöra i de större handelskamrarnas inkomststater anser jag, lika med organisationsnämnden, att dessa handelskamrar för sin verksamhet äro helt oberoende av bidraget ifråga. För vissa av handelskamrarna åter har, såsom redan nämnts, även med åtnjutande av understödet uppkommit en brist, uppgående för år 1930 i ett fall till nästan samma storlek som statsbidraget och i ett annat fall till hälften därav. För andra handelskamrar har en balansering av inkomster och utgifter möjliggjorts endast med hjälp av statsbidraget.

Vid överbägande av olika på frågan inverkan omständigheter har jag ansett mig böra tillstyrka, att anslaget för nästkommande budgetår nedsättes till 12,000 kronor samt att detta belopp ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för att efter närmare prövning fördelas mellan de handels-

kamrar, vilka för sin verksamhet befinnas vara i verkligt behov av statsbidrag.

Till organisationsnämndens förslag att ifrågavarande bidragsverksamhet skulle helt avvecklas vid nästkommande budgetårs utgång är jag nu icke beredd att taga ståndpunkt. Då detta spörsmål uppenbarligen sammanhänger med vederbörande handelskamrars ekonomiska ställning vid nämnda tidpunkt, lärer detsamma först då kunna slutgiltigt prövas och avgöras.»

Då utskottet icke haft anledning till erinran mot förevarande förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom understöd under år 1932 i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordade grunder till *auktoriserade handelskamrar i riket* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

25:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27), att såsom understöd för år 1932, på sätt av departementschefen förordats, till svenska handelskamrar i utlandet å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 70,500 kronor.

*Statsunder-
stöd till
svenska
handelskam-
rar i utlandet.
[27.]*

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 96—102 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning anvisade 1920 års riksdag, för beredande av statsunderstöd under år 1921 dels å 15,000 kronor till vardera av de svenska handelskamrarna i London och Paris, dels å 10,000 kronor till var och en av de svenska handelskamrarna i Nordamerikas förenta stater och Schweiz samt svenska föreningen i Petrograd handelskommitté eller den svenska handelskammare, som kunde komma att träda i handelskommitténs ställe, dels ock å 5,000 kronor till svenska handelskammaren i Sidney, å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, å 65,000 kronor.

För år 1922 höjdes anslagsbeloppet till 67,500 kronor, att utgå med 20,000 kronor till handelskammaren i London, med 15,000 kronor till vardera av handelskamrarna i Paris och Nordamerikas förenta stater, med 10,000 kronor till handelskammaren i Schweiz samt med 7,500 kronor till handelskammaren i Sydney.

För år 1924, liksom för år 1923, utgick statsbidraget med ett till 50,000 kronor nedsatt belopp. Understöd utgick för nämnda år med 17,500 kronor till handelskammaren i London, med 12,500 kronor till vardera av handelskamrarna i Paris och Nordamerikas förenta stater samt med 7,500 kronor till handelskammaren i Sydney.

För därefter följande år hava anslagen till dessa fyra handelskamrar utgått med nedan angivna belopp:

	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Handelskammaren i London	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
» » Paris	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500
» » New York	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	15,500	15,500
» » Sydney	7,500	7,500	10,000	10,000	12,500	12,500	12,500
	52,500	52,500	55,000	55,000	57,500	60,500	60,500

För innevarande budgetår utgör sålunda det sammanlagda statsbidraget 60,500 kronor.

Den nu föreslagna förhöjningen av anslaget är föranledd av att statsunderstöd å 10,000 kronor ansetts böra utgå till en nyinrättad handelskammare i Warschau.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må såsom understöd för år 1932, på sätt av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordats, till *svenska handelskamrar i utlandet* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 70,500 kronor.

26:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) och under erinran att riksdagen såsom bidrag till den verksamhet, varom under förevarande punkt är fråga, för innevarande budgetår anvisat ett anslag av 20,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* under år 1932 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år angivits, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltager en av Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

27:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 106—108) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Bidrag till en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik.
[29.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *täckande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna under år 1933 för en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 600 kronor.

28:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 30) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 108—111) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Ersättning åt sjömanshusen.
[30.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, å riksstaten för budgetåret 1932/1933 till *ersättning åt sjömanshusen* anvisa ett extra anslag av 162,000 kronor för beredande under år 1932 åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktigas inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande uppgifter för statsverkets räkning.

29:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 111—112) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Läkarundersökning av sjöfolk.
[31.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *läkarundersökning av sjöfolk* i enlighet med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 angivna grunder för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.

30:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 112 och 113) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Arvoden åt två dispaschörsassistenter.
[32.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1932/1933 anvisa till *arvode med 2,000 kronor åt envar av två dispaschörsassistenter*, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg, ett extra anslag av 4,000 kronor.

Bidrag till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten.
[33.]

31:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 112 och 113) i ämnet innehåller, hemställer utskottet.

att riksdagen må till tackande av den å Sverige för år 1932 belöpande delen av kostnaderna för uppehållande av *internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 9,500 kronor.

Drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg.
[34.]

32:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att *dels* till bestridande av drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 200,000 kronor,

dels ock medgiva, att det för budgetåret 1931/1932 för motsvarande ändamål anvisade anslaget må tagas i anspråk för tackande av kostnader, tillhoppa 12,200 kronor, för inköp av en för isbrytarfartyget »Atle» avsedd ekolodanläggning samt för modernisering av radioanläggningen å samma fartyg.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 114—120 i statsrådsprotokollet.

På Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar anvisade riksdagen för vart och ett av budgetåren 1925/1926—1927/1928 till bestridande av drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg ett extra förslagsanslag av 140,000 kronor. Till tackande av samma kostnader vidtogs en provisorisk förhöjning, med vissa modifikation, av fyr- och båkavgiften.

Då det emellertid visade sig, att kostnaderna icke kunde rymmas inom ramen för anslaget, uppdrog Kungl. Maj:t den 9 september 1927 åt marinförvaltningen och kommerskollegium gemensamt att efter verkställd utredning till Kungl. Maj:t inkomma *dels* med möjligast noggranna beräkningar av kostnaderna i fråga, *dels ock* med förslag rörande täckandet av samma kostnader. I gemensam skrivelse den 28 januari 1928 framlade ämbetsverken sedermera förslag i förevarande ämne. En närmare redogörelse härför finnes intagen å sid. 5—20 av Kungl. Maj:ts proposition nr 198 till 1928 års riksdag. De av ämbetsverken uppgjorda beräkningarna av fartygets drift- och underhållskostnader slutade på ett belopp av omkring 300,000 kronor.

Vid föredragning inför Kungl. Maj:t den 16 mars 1928 av frågan om anslag för budgetåret 1928/1929 till drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg uttalade dåvarande chefen för handelsdepartementet, att storleken av de utav ämbetsverken sålunda beräknade kostnaderna vore ägnad att ingiva betänkligheter. Han funne därför nödvändigt, att en nedsättning i utgifterna för fartyget i görligaste mån eftersträvades. Enär emellertid för det dåvarande fastare hållpunkter saknades för ett bedömande av den

minskning av kostnaderna, som kunde komma att uppnås exempelvis genom viss reducering av fartygets bemanning, användande av billigare brännolja m. m., hemställde han, att anslaget för nämnda budgetår skulle upptagas med det av ämbetsverken föreslagna beloppet. Kungl. Maj:ts i enlighet härmed framlagda förslag blev av riksdagen bifallet och anslaget för budgetåret 1928/1929 bestämdes sålunda till 300,000 kronor.

Med hänsyn till bland annat en väsentlig sänkning i priset för pannbrännolja har förevarande anslag utgått för varterdera av budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 med ett till 250,000 kronor reducerat belopp. För löpande budgetår nedsattes anslaget ytterligare till 200,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra emot vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under förevarande punkt, hemställer alltså,

att riksdagen må

a) i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 200,000 kronor; samt

b) medgiva, att det för budgetåret 1931/1932 för motsvarande ändamål anvisade anslaget må tagas i anspråk för täckande av kostnader, tillhoppa 12,200 kronor, för inköp av en för isbrytarfartyget »Atle» avsedd ekolodanläggning samt för modernisering av radioanläggningen å samma fartyg.

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att till bestridande av kostnader för anskaffande av ytterligare ett statens isbrytarfartyg för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 900,000 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 121 och 122 i statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 9 maj 1930, nr 209, anmälde riksdagen, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts proposition den 14 mars samma år, nr 234, *dels* beslutat anskaffande för en beräknad kostnad av 3,400,000 kronor av ytterligare ett statens isbrytarfartyg av i huvudsak de dimensioner och med den maskinstyrka, som förordats av dåvarande chefen för handelsdepartementet i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över handelsärenden, *dels ock* för detta ändamål för budgetåret 1930/1931 under tionde huvudtiteln anvisat ett extra reservationsanslag av 1,500,000 kronor. Frågan om typen för fartygets framdrivningsmaskineri, diesel-

Anskaffande
av ytterligare
ett statens
isbrytar-
fartyg.
[35.]

elektriskt maskineri eller oljeeldat ångmaskineri, lämnades vid detta tillfälle öppen.

Sedan marinförvaltningen i samråd med kommerskollegium verkställt utredning härom och på grund av densamma förordat diesel-elektriskt maskineri såsom lämpligaste typen av framdrivningsmaskineri för fartyget, bemyndigade Kungl. Maj:t den 30 december 1930 ämbetsverket att från inhemska, eventuellt även utländska varv och verkstäder infordra bindande anbud å byggandet av ett isbrytarfartyg med sådant framdrivningsmaskineri och i övrigt av avsedd beskaffenhet.

Sedermera anmälde riksdagen i skrivelse den 15 april 1931, nr 10 A, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts därom i samma års statsverksproposition gjorda framställning till bestridande av kostnader för anskaffande av ifrågavarande isbrytarfartyg för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Marinförvaltningen, som på grund av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 december 1930 utsänt anbudsförfrågan till vissa angivna varv och verkstäder, överlämnade med skrivelse den 16 maj 1931 till Kungl. Maj:ts prövning de till ämbetsverket avgivna anbuden å isbrytarfartygets byggande. Genom beslut den 2 juni 1931 fann Kungl. Maj:t emellertid gott anbefalla marinförvaltningen att, med förkastande av de angivna anbuden, ånyo infordra bindande anbud å fartygets byggande. Sedan marinförvaltningen i anledning härav utsänt ny anbudsförfrågan till samma företag, som förut avgivit anbud, gjorde ämbetsverket i skrivelse den 29 juni 1931, med överlämnande av de nya anbuden samt två inom ämbetsverket uppgjorda huvudritningar till fartyget, framställning om fartygets byggande m. m.

Med bifall till marinförvaltningens därom gjorda hemställda beslut Kungl. Maj:t den 3 juli 1931, bland annat, att *dels* fastställa de till ämbetsverkets skrivelse den 29 juni 1931 fogade huvudritningarna till ifrågavarande isbrytarfartyg, *dels* uppdraga åt ämbetsverket att låta ombesörja isbrytarfartygets byggande och färdigställande för en kostnad av högst 3,400,000 kronor, *dels* bemyndiga ämbetsverket att på grundval av de fastställda ritningarna, ämbetsverkets anbudsinfordran med därtill hörande förslagskontrakt samt visst av Kockums mekaniska verkstads aktiebolag avgivet anbud med däri av ämbetsverket föreslagna modifieringar sluta kontrakt med sagda bolag att mot betalning av 3,034,600 kronor bygga fartyget av huvudsakligen svenskt material.

Vid anmälan av nu förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört:

»Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, är isbrytarfartyget nu under byggnad, och fartyget skall enligt byggnadskontraktet vara färdigt för leverans den 1 december 1932. För fullgörande av kontraktsenliga likvider och för fartygets färdigställande genom marinförvaltningens

försorg bör det för ändamålet beräknade totalanslaget 3,400,000 kronor i dess helhet vara tillgängligt under nästkommande budgetår. Då som förut nämnts hittills för ändamålet anvisats tillhoppa 2,500,000 kronor, skulle alltså det resterande beloppet 900,000 kronor böra anvisas å riksstaten för budgetåret 1932/1933.»

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till bestridande av *kostnader för anskaffande av ytterligare ett statens isbrytarfartyg* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 900,000 kronor.

34:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 36) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 122—124) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Bidrag till en internationell byrå i Paris för utställningar.
[36.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *täckande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna för en internationell byrå i Paris för utställningar* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

35:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 37) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 124) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör.
[37.]

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör*, nu 4,000 kronor, utan angivet belopp.

36:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga

dels det i den ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» ingående anslaget till manufakturernas befrämjande med 3,000 kronor,

Befrämjande i allmänhet av slöjderna.
[38.]

dels ock de i samma anslagstitel ingående reservationsanslagen, nämligen

reservationsanslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, nu 21,000 kronor,

reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, nu 8,000 kronor,

reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk, nu 9,500 kronor,

och reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, nu 7,500 kronor, utan angivna belopp.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 125—127 i statsrådsprotokollet.

I den i riksstaten för löpande budgetår — liksom för en följd av år dessförinnan — upptagna ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» ingå dels ett anslag till manufakturernas befrämjande, dels ock fyra särskilda reservationsanslag till reseunderstöd åt olika grupper av yrkesutövare inom industri och hantverk.

Anslaget till manufakturernas befrämjande utgick tidigare med ett belopp av 13,500 kronor. På Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag nedsattes anslaget av 1923 års riksdag till 8,000 kronor och av 1925 års riksdag till 4,000 kronor, med vilket belopp anslaget sedermera utgått. Under senare år hava från anslaget anvisats bidrag å 3,000 kronor till Chalmers tekniska institut i Göteborg för upprätthållande av verksamheten vid den i samband med institutet stående mekanisk-tekniska materialprovningsanstalten. Därutöver utgår ur anslaget ett årligt belopp av 250 kronor till borgmästaren i Eskilstuna för poliskammarens därstädes befattning med överträdelser mot polisförfattningarna, begångna inom Carl Gustafs stads gevärsfaktoris område. Sammanlagda belastningen å anslaget har under senare åren alltså utgjort 3,250 kronor.

De fyra reseunderstödsanslagen hava upptagits med varierande belopp. För år 1921 utgingo anslagen med ett sammanlagt belopp av 155,000 kronor, vilken summa med nära 50 procent översteg det belopp, som för berörda ändamål under de närmast föregående åren stått till förfogande. För år 1922 utgingo anslagen med 145,000 kronor. Å övergångsbudgeten 1923 voro anslagen upptagna utan några belopp. Därefter hava anslag till reseunderstöd av nu ifrågavarande slag anvisats för budgetåret 1923/1924 med sammanlagt 35,000 kronor, för vardera av budgetåren 1925/1926 och 1926/1927 med sammanlagt 32,400 kronor, för ett vart av budgetåren 1927/1928—1929/1930 åter med sammanlagt 35,000 kronor samt för vardera av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 med sammanlagt 46,000 kronor. Anslagsbeloppen för sistnämnda fem budgetår blevo av riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag bestämda att utgå på följande sätt:

	Ett vart av bud- getåren 1927/1928 — 1929/1930	Ett vart av budgetåren 1930/1931 och ^a 1931/1932
till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena	kronor 15,000	21,000
till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri	» 5,400	8,000
till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk	» 7,100	9,500
till reseunderstöd åt andra tekniker än bergs- tekniker	» 7,500	7,500
	Summa kronor 35,000	46,000.

Vid anmälan av frågan om anslag till nu förevarande ändamål har departementschefen anfört följande:

»Vad först angår det under förevarande anslagstitel hörande anslaget till manufakturernas befrämjande biträder jag ett av organisationsnämnden framfört förslag, att anslaget med hänsyn till belastningen å det samma under senare år nedsattes med 750 kronor. Beträffande den till borgmästaren i Eskilstuna utgående ersättningen å 250 kronor årligen synes mig skäl föreligga för en närmare undersökning, huruvida ifrågasatt särskilda ersättning alltjämt bör utgå. I varje fall torde det för ändamålet erforderliga beloppet icke behöva tagas i beräkning vid bestämmande av anslaget till manufakturernas befrämjande utan kunna utgå från manufakturförslagslånefonden. Jag förordar alltså, att anslaget till manufakturernas befrämjande bestämmes till 3,000 kronor.

Vidkommande härefter de i samma anslagstitel ingående särskilda reservationsanslagen till reseunderstöd anser jag mig, liksom vid föregående punkt, icke böra ifrågasätta, att nya medel för ändamålet nu äskas av riksdagen. I enlighet härmed tillstyrker jag alltså, att ifrågasatt anslag i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptagas utan angivna belopp.»

I två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 83, inom första kammaren av herr *G. A. Larsén* och den andra, nr 72, inom andra kammaren av herrar *A. Andersson* i Falkenberg och *Axel Lindqvist* har hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1932/1933 upptaga de i den ordinarie anslagstiteln »befrämjande i allmänhet av slöjderna» ingående reservationsanslagen, nämligen

reservationsanslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, med 21,000 kronor,

reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, med 8,000 kronor,

reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk, med 9,500 kronor,

och reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshantering, med 7,500 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till den inom andra kammaren väckta motionen.

Utskottets
yttrande.

Vid prövning av förevarande förslag har utskottet funnit sig böra tillstyrka vad Kungl. Maj:t föreslagit. Att, på sätt motionsvis ifrågasatts, anslag till reseunderstöd skulle beviljas i de fall, varom under denna punkt är fråga, kan utskottet sålunda under nuvarande ekonomiska förhållanden icke förorda. Utskottet vill ock erinra om, att enligt budgetredovisningen för budgetåret 1930/1931 reservationer förefunnos å ifrågasvarande fyra anslag till reseunderstöd å 26,222 kronor 50 öre, 8,413 kronor 75 öre, 11,945 kronor och 7,200 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Larséns och herrar Anderssons i Falkenberg och Lindqvists motioner, I: 83 och II: 72, i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga

a) det i den ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» ingående anslaget till manufakturernas befrämjande med 3,000 kronor, samt

b) de i samma anslagstitel ingående reservationsanslagen, nämligen

reservationsanslaget till *reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena*, nu 21,000 kronor,

reservationsanslaget till *reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri*, nu 8,000 kronor,

reservationsanslaget till *reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk*, nu 9,500 kronor,

och reservationsanslaget till *reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen*, nu 7,500 kronor,

utan angivna belopp.

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att åt föreningen för svensk hemslöjd såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 129—131 i statsrådsprotokollet.

Understöd
åt föreningen
för svensk
hemslöjd.

[40.]

I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen åt föreningen för svensk hemslöjd, såsom bidrag för uppehållande

av dess verksamhet, anvisat å extra stat för vart och ett av åren 1907—1922 ett förslagsanslag, högst, å 15,000 kronor, för första halvåret 1923 ett dylikt anslag å 5,000 kronor, för budgetåret 1923/1924 ett extra anslag av 10,000 kronor samt för vart och ett av följande budgetår ett dylikt anslag av 8,000 kronor.

Utöver av riksdagen beviljade anslag har Kungl. Maj:t med anledning av framställningar från ifrågavarande förening, efter kommerskollegii tillstyrkan, ur manufakturförslagslånefonden tilldelat föreningen ytterligare understöd för vart och ett av åren 1918—1921 med 5,000 kronor, för år 1922 med 4,000 kronor, för första halvåret 1923 med 2,000 kronor samt för vart och ett av följande budgetår med 4,000 kronor att av föreningen tillgodonjutas på samma villkor, som bestämts för åtnjutande av riksstatsanslaget för motsvarande tidsperioder.

Sedan i statsrådsprotokollet redogjorts för en av hemslöjdsföreningens styrelse gjord framställning om anslag för nästkommande budgetår samt kommerskollegii och statens organisationsnämnds i anledning därav avgivna yttranden, har departementschefen anfört följande:

»Föreningens framställning om erhållande jämväl för nästkommande budgetår av ett anslag å riksstaten till belopp av 8,000 kronor och av ett anslag från manufakturförslagslånefonden till belopp av 4,000 kronor synes mig av enahanda skäl, som förut föranlett beviljande åt föreningen av anslag till dylika belopp, i och för sig väl förtjänt av bifall. I nu föreliggande budgetära situation läser dock en nedsättning av statsbidraget till föreningen vara ofrånkomlig. Mot det av organisationsnämnden ifrågasatta statsbidragets storlek, 8,000 kronor, har jag icke någon erinran att göra. Enär emellertid manufakturförslagslånefonden med hänsyn till de stora krav, som ställas på fondtillgångarna, icke läser böra i den av nämnden förordade utsträckning tagas i anspråk för beredande av understödet åt föreningen och anslaget till befrämjande i allmänhet av hemslöjden av skäl, som jag under nästföregående punkt framhållit, icke i någon mån torde för samma ändamål kunna anlitas, tillstyrker jag för egen del, att å riksstaten uppföres ett anslag till föreningen av 4,000 kronor samt att återstoden av statsbidraget, likaledes 4,000 kronor, tages från manufakturförslagslånefonden. Om anvisning av medel från fonden skall jag senare göra framställning hos Kungl. Maj:t.

De för statsbidragets åtnjutande hittills stadgade villkor torde böra äga tillämpning även i fortsättningen.»

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må åt föreningen för svensk hemslöjd
såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet

för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor.

Understöd åt
svenska slöjd-
föreningen.
[41.]

38:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41), att åt svenska slöjdföreningen såsom bidrag för uppehållande av dess verksamhet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 131—134 i statsrådsprotokollet.

Med anledning av vid 1920 års riksdag inom dess båda kamrar väckta motioner anvisade samma års riksdag för möjliggörande av fortsättning och ytterligare utvidgning av svenska slöjdföreningens verksamhet å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, å 20,000 kronor.

Även för åren 1922—1931 har riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar beviljat extra anslagsmedel såsom bidrag för uppehållande av föreningens verksamhet. Anslaget, som för år 1931 är anvisat å riksstaten för budgetåret 1931/1932, har utgått med för år 1922 20,000 kronor, för år 1923 12,000 kronor samt för vart och ett av åren 1924—1931 10,000 kronor.

Utöver av riksdagen, enligt vad ovan sagts, beviljade anslag har Kungl. Maj:t med anledning av framställningar från ifrågavarande förening, efter kommerskollegii tillstyrkan, ur manufakturförlagslånefonden tilldelat föreningen ytterligare understöd för år 1923 å 2,000 kronor, för år 1924 å 4,000 kronor, för år 1925 å 6,000 kronor och för ett vart av åren 1926—1930 å 8,000 kronor att av föreningen tillgodonjutas på samma villkor, som bestämts för åtnjutande av riksstatsanslaget för motsvarande år. Slutligen har Kungl. Maj:t av lotterimedel tilldelat föreningen dels vissa belopp för deltagande i utställningar, dels ock genom beslut den 31 mars 1928 ett belopp av 75,000 kronor till täckande av vissa förluster och engångskostnader.

Efter lämnad redogörelse för en av ordföranden i föreningens styrelse gjord framställning om anslag till föreningens verksamhet för budgetåret 1932/1933 samt för kommerskollegii och statens organisationsnämnds däröver avgivna yttranden har departementschefen i frågan anfört följande:

»Av samma skäl, som föranlett mig hemställa om sänkning av det till föreningen för svensk hemslöjd utgående statsbidraget, finner jag mig nödsakad föreslå en väsentlig nedsättning jämväl av det statsunderstöd, varav svenska slöjdföreningen under de senaste åren kommit i åtnjutande. Jag tillstyrker, att föreningen för uppehållande av sin verksamhet under år 1932 tillerkännes ett statsbidrag till belopp av 10,000 kronor. Anslaget torde, i motsvarighet till vad som av mig föreslagits i fråga om det under nästföregående punkt behandlade anslaget, böra utgå med hälften å riksstaten och hälften från manufakturförlagslånefonden. Om

anvisning av medel från fonden skall jag senare göra framställning hos Kungl. Maj:t.

För understödets åtnjutande torde motsvarande villkor böra gälla som de för år 1931 fastställda.»

I enlighet med Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må åt *svenska slöjdföreningen* såsom bidrag för uppehållande av dess verksamhet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att till arvoden åt torvingenjörer m. m., i enlighet med vad av departementschefen förordats, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 17,000 kronor.

Arvoden åt
torvingenjörer
m. m.
[42.]

I fråga om utredningen i ärendet hänvisas till sid. 134—136 i statsrådsprotokollet.

Det av 1931 års riksdag till arvoden åt torvingenjörer m. m. för innevarande budgetår anvisade anslaget å 20,000 kronor har jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 15 maj 1931 disponerats på följande sätt:

Arvoden åt två torvingenjörer å 4,000 kronor	kronor	8,000
Rese- och traktamentspenningar jämte expensersättningar å 750 kronor för vardera av dessa torvingenjörer	»	8,000
Alderstillägg å 1,000 kronor till vardera av dessa torvingenjörer	»	2,000
Arvode till en under en tid av högst sex månader av budgetåret anställd torvingenjör	»	2,000
Summa kronor		20,000.

Den nu föreslagna nedsättningen av ifrågavarande anslag är föranledd av, att posten till rese- och traktamentspenningar m. m. ansetts kunna nedbringas med 3,000 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *arvoden åt torvingenjörer m. m.*, i enlighet med vad av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 4 januari 1932 förordats, för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 17,000 kronor.

Understöd till
Sveriges hant-
verksorganisa-
tion.
[43.]

40:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att såsom bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet genom hantverksinstitutet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 136—138 i statsrådsprotokollet.

Åt Sveriges hantverksorganisation har för åren 1913—1922 såsom bidrag till dess allmänna verksamhet lämnats statsunderstöd med 7,000 kronor årligen, varav för ett vart av åren 1914—1922 4,000 kronor beviljats av riksdagen å extra stat och 3,000 kronor anvisats av Kungl. Maj:t ur manufaktur-förlagslånefonden. För år 1923 nedsattes anslaget till 3,000 kronor, och för år 1924 nedsattes det ytterligare till 2,500 kronor. Med sistnämnda belopp utgick anslaget även för ett vart av åren 1925—1927. För ett vart av åren 1928—1931 har riksdagen anvisat dels såsom bidrag till organisationens allmänna verksamhet ett extra anslag av 4,000 kronor, dels ock såsom bidrag till organisationens verksamhet genom det år 1922 upprättade hantverksinstitutet ett dylikt anslag av 7,000 kronor.

Utöver nyssnämnda statsbidrag har Kungl. Maj:t lämnat understöd till hantverksinstitutet — förutom från åttonde huvudtitelns anslag till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning — från manufaktur-förlagslånefondens räntemedel. Understöden av fondmedlen hava utgått med 20,000 kronor för vardera av åren 1922 och 1923 samt med 15,000 kronor för ett vart av åren 1924—1931. Dessa understöd hava varit begränsade av det villkoret, att de skulle utgöra högst $\frac{2}{3}$ av vad organisationen själv för ändamålet tillsköte, dock högst nyss angivna belopp.

Efter lämnad redogörelse för en av styrelsen för Sveriges hantverksorganisation gjord framställning om anslag för nästkommande budgetår till nu ifrågavarande ändamål samt kommerskollegii och statens organisationsnämnds yttranden i ärendet har departementschefen anfört följande:

»På de av organisationsnämnden anförda skäl anser jag mig icke böra ifrågasätta äskande av anslag å riksstaten för budgetåret 1932/1933 till Sveriges hantverksorganisations allmänna verksamhet.

Vad angår frågan om anslag åt organisationen såsom bidrag till verksamheten vid hantverksinstitutet, kan jag däremot icke biträda organisationsnämndens uppfattning, att anslaget borde uteslutas ur riksstaten och inskränkas till det belopp, som hittills beviljats från manufaktur-förlagslånefonden. Att under nuvarande förhållanden, då man otvivelaktigt får räkna med en minskning i hantverksinstitutets inkomster genom kursavgifter, företaga en så kraftig nedprutning i det allmännas bidrag till institutets verksamhet kan jag icke anse tillrådligt. Då jag å andra sidan med hänsyn till de krav, som ställas på bidrag av fondtillgångarna, icke kan tillstyrka, att bidraget av fondmedlen höjes utöver vad som senast år-

ligen utgått, finner jag mig böra förorda, att ett anslag å riksstaten för ändamålet bibehålles.

I likhet med vad som föreslagits beträffande ett flertal andra anslag till understöd åt enskilda sammanslutningar, torde emellertid en nedsättning av understödsbeloppet nu böra äga rum och tillstyrker jag, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 5,000 kronor.

För understödets åtnjutande torde motsvarande villkor böra gälla som de genom Kungl. Maj:ts förenämnda beslut för år 1931 fastställda.»

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 84, inom första kammaren av herr *G. A. Larsén* och den andra, nr 72, inom andra kammaren av herrar *A. Andersson* i Falkenberg och *Axel Lindqvist*, vari hemställts,

dels att riksdagen måtte såsom bidrag till Sveriges hantverksorganisationens allmänna verksamhet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor,

dels ock att riksdagen måtte såsom bidrag till Sveriges hantverksorganisationens verksamhet genom hantverksinstitutet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 7,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till den inom andra kammaren väckta motionen.

Vad först angår frågan om fortsatt anslag till Sveriges hantverksorganisationens allmänna verksamhet, har, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, statens organisationsnämnd i sitt yttrande beträffande denna fråga uttalat, att nämnden, som tagit del av hantverksorganisationens bokslut för de två senaste åren, med hänsyn såväl till omfattningen av organisationens verksamhet och det ekonomiska resultatet därav som till organisationens ekonomiska ställning över huvud taget ansett organisationen ej vidare vara i behov av det jämförelsevis obetydliga statsbidrag, som utginge till densamma. Nämnden har på grund härav ansett, att anslag till organisationens allmänna verksamhet ej borde äskas i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag. Departementschefen har, såsom nämnts, biträtt organisationsnämndens uppfattning i frågan.

Utan att underskatta hantverksorganisationens för hela landet gagnande verksamhet har dock utskottet med hänsyn till de skäl, organisationsnämnden anfört, funnit sig icke böra för närvarande tillstyrka anslag för ändamålet i fråga. Utskottet kan sålunda icke biträda motionärernas förslag.

Beträffande frågan om statsbidrag till organisationens verksamhet vid hantverksinstitutet delar utskottet departementschefens uppfattning därom, att anslag till denna verksamhets bedrivande alltjämt bör uppföras å riksstaten. Vad anslagsbeloppets storlek angår, får utskottet tillstyrka

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts förslag jämväl härutinnan och kan sålunda ej heller i denna del ansluta sig till vad motionärerna föreslagit.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Larséns samt herrar Anderssons i Falkenberg och Axel Lindqvists ovanberörda motioner, I:84 och II:72, i vad de avse det av Kungl. Maj:t äskade anslaget och skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag, såsom bidrag till *Sveriges hantverksorganisations verksamhet genom hantverksinstitutet* under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor; samt

b) avslå förenämnda motioner, i vad de avse anslag till Sveriges hantverksorganisations allmänna verksamhet.

*Befrämjande
av praktisk
lärlingsutbild-
ning hos hant-
verksmästare.*

[44.]

41:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att *dels* medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga kommerskollegium att enligt av Kungl. Maj:t föreskrivna grunder bevilja statsunderstöd åt hantverksmästare för utbildande av högst 100 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1932/1933,

dels ock till befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 41,125 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 138—142 i statsrådsprotokollet

För befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare hava alltsedan år 1917 av riksdagen anvisats anslag. Dessa anslag hava avsett *dels* — och huvudsakligen — statsunderstöd åt hantverksmästare för utbildande av lärlingar samt därmed förbundna utlärlingspenningar och statspremier, *dels ock* statsunderstöd till hantverksföreningar, anslutna till Sveriges hantverksorganisation, för utdelande av penningpremier till därav förtjänta lärlingar.

Bestämmelser rörande de olika formerna för statsunderstöden hava av Kungl. Maj:t fastställts den 2 november 1917. Ändringar däri hava skett den 25 oktober 1918, den 9 juli 1920 och den 3 maj 1929.

Vad först angår *statsunderstöden till hantverksmästarna*, vilka understöd ursprungligen bestämdes till 300 kronor per lärling, utgå dessa numera med 400 kronor per lärling för en lärotid av tre år. Av detta belopp utbetalas 125 kronor vid första, 100 kronor vid andra och 75 kronor vid tredje läroårets slut, sedan för varje gång av ombud för Sveriges hantverksorganisation avgivits utlåtande, huruvida mästaren, för såvitt på honom ankomme, bedrivit lärlingens utbildande på ett för utbild-

ningens fullbordande vid tredje årets slut ändamålsenligt sätt. Återstående 100 kronor utbetalas, sedan styrkt blivit, att lärlingen genom avlagt prov eller på annat sätt visat sig vara utlärd i yrket. Dessutom är *lärlingen* själv, om han efter avlagt prov undfått Sveriges hantverksorganisations utlärlingsbevis, berättigad till en utlärlingspenning av 20 kronor och kan, om han i utlärlingsbeviset tillerkänts högsta vitsord för skicklighet i yrket, dessutom erhålla statspremium av högst 100 kronor.

I fråga om planen för den praktiska utbildningens anordnande finnas, utöver bestämmelsen om lägst tre års lärotid, endast allmänt hållna föreskrifter. Sålunda åligger det mästaren bland annat *att* bedriva lärlingens utbildande på sådant sätt, att denne, för såvitt på mästaren beror, kan efter den föreskrivna lärotidens utgång genom prov visa sig kompetent att erhålla hantverksorganisationens utlärlingsbevis, *samt att* ställa sig till efter rättelse de anvisningar eller föreskrifter rörande lärlingsutbildningen, som av kommerskollegium eller eljest kunna komma att utfärdas.

Anslagsbeloppen till statsunderstöd åt hantverksmästare samt till utlärlingspenningar och statspremier hava utgått med synnerligen varierande belopp, beroende därpå, att anslag ej anvisats samtidigt för understöd till fullständig utbildning av en lärlingsgrupp i taget, utan endast för ett läroår i sänder, att understöden ökats såväl till storlek som antal samt att de, från att till en början hava anvisats i förskott för ett läroår, sedan utgått i efterskott och från och med år 1923 under vissa år successive helt indragits. Från och med budgetåret 1927/1928 hava emellertid ånyo anvisats anslag för utbildande av *nya* lärlingsgrupper.

Jämlikt medgivande av 1930 års riksdag har lärlingsunderstödens antal ökats från 75 till 100 stycken för den lärlingsgrupp, vars utbildning påbörjats under budgetåret 1930/1931. Jämväl för den lärlingsgrupp, vars utbildning tagit sin början under nu löpande budgetår, utgör antalet understöd jämlikt medgivande av 1931 års riksdag 100.

Vad angår anslaget till *hantverksföreningar* för utdelande av lärlingspremier har detta utgått med 3,000 kronor för ett vart av åren 1918—1921, 4,000 kronor för år 1922, 2,000 kronor för budgetåret 1923/1924, 1,000 kronor för ett vart av budgetåren 1924/1925—1927/1928 samt 2,000 kronor för ett vart av budgetåren 1928/1929 och 1929/1930. För innevarande budgetår — liksom fallet var för budgetåret 1930/1931 — utgår anslaget med ett till 3,000 kronor förhöjt belopp.

Det å riksstaten för budgetåret 1931/1932 anvisade anslaget till befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare slutar å ett belopp av 45,125 kronor.

Medelsbehovet för budgetåret 1932/1933 för ifrågavarande ändamål — motsvarande understöd enligt de fastställda bestämmelserna för de årsgrupper lärlingar, vilkas utbildning jämlikt medgivande av 1929/1931 års

riksdagar redan pågår eller under den närmaste framtiden kommer att påbörjas — framgår av nedanstående tabell:

Läringsgrupp för budgetår	Anslagets användning	Anslagsbehov
1929/1930	3:e utbildningsåret	75 st. à 75 kronor 5,625
	Återstod att utbetala	75 » » 100 » 7,500
	Utläringspenningar	75 » » 20 » 1,500
	Statspremier	25 » » 100 » 2,500
		17,125
1930/1931	2:a utbildningsåret	100 » » 100 » 10,000
1931/1932	1:a »	100 » » 125 » 12,500
Till hantverksföreningar för utdelande av lärlingspremier		1,500
		Summa kronor 41,125.

Vad slutligen angår frågan om bemyndigande för kommerskollegium att under nästkommande budgetår igångsätta utbildningen av en ny lärlingsgrupp, har med hänsyn till betydelsen av ökad yrkesskicklighet en inknappning av den statliga understödsverksamheten på ifrågavarande område icke syntts böra äga rum. I överensstämmelse härmed har ett av kommerskollegium framlagt förslag, att antalet lärlingar i denna nya lärlingsgrupp må sättas till samma antal som det av sistlidne riksdag medgivna eller 100 stycken, förordats av Kungl. Maj:t.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga kommerskollegium att enligt av Kungl. Maj:t föreskrivna grunder bevilja statsunderstöd åt hantverksmästare för utbildande av högst 100 lärlingar med utbildningstid från tidpunkt under budgetåret 1932/1933; samt

b) till *befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 41,125 kronor.

42:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att såsom bidrag till uppehållande av standardiseringsverksamheten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet hänvisas till sid. 142—152 i statsrådsprotokollet.

Bidrag till
uppehållande
av stan-
dardiserings-
verksamheten.
[45.]

Till uppehållande av den industriella standardiseringsverksamheten har riksdagen såsom extra anslag anvisat följande belopp, nämligen för budgetåret 1925/1926 20,000 kronor, för budgetåret 1926/1927 25,000 kronor, för ett vart av budgetåren 1927/1928, 1928/1929 och 1929/1930 35,000 kronor samt för vardera av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 40,000 kronor.

Utöver de beviljade anslagen har Kungl. Maj:t såsom ytterligare understöd till uppehållande av ifrågavarande verksamhet ur manufakturför-lagslånefonden anvisat för budgetåret 1925/1926 ett belopp av 10,000 kronor, för vardera av budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 ett belopp av 15,000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1928/1929—1931/1932 ett belopp av 17,000 kronor.

Sedan departementschefen på angivna skäl tillstyrkt att även för nästkommande budgetår bidrag av statsmedel beviljas för denna verksamhets uppehållande och utveckling, har departementschefen i fråga om statsbidragets storlek anfört följande:

»I avseende å statsbidragets storlek anser jag mig nu böra i besparings-syfte föreslå en nedsättning av den å riksstaten uppförda delen av bi-dragsbeloppet och tillstyrker för min del, att för ändamålet uppföres ett anslag å 30,000 kronor. Att till uppvägande härav någon ökning skulle ske i det bidrag, som för samma ändamål avses skola utgå från manufakturför-lagslånefondens räntemedel, kan jag lika med kommers-kollegium, med hänsyn till de stora krav, som alltjämt ställas på fond-tillgångarna, icke finna tillrädligt. Enligt mitt förslag skulle sålunda för standardiseringsverksamhetens uppehållande ställas till förfogande ett belopp av tillhoppa 47,000 kronor, därav ett anslag av 30,000 kronor å riksstaten och 17,000 kronor från nämnda fondmedel.»

Utskottet, som funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer alltså,

att riksdagen må såsom bidrag till *uppehållande av standardiseringsverksamheten* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor.

43:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att för verk-ställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kro-nans räkning inmutade, m. m. å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 110,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 152—158 i statsrådsprotokollet.

På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar hava 1921—1927 års riksdagar beviljat anslag för verkställande av undersöknings- och för-

Undersök-nings- och för-svarsarbeten å områden, som genom Sveriges ge-ologiska under-söknings för-sorg äro eller kunna varda för kronans räkning in-mutade, m. m.

svarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg voro eller kunde bliva för kronans räkning inmutade. De särskilda anslagsbeloppen — som anvisats å 1921 och 1922 års tilläggsstater och därefter å riksstaten för varje helt budgetår — hava utgjort respektive 40,000, 75,000, 140,000, 55,000, 50,000, 100,000 och 100,000 kronor.

Under punkt 37 i tionde huvudtiteln av 1928 års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för fullföljande av förberörda arbeten å riksstaten för budgetåret 1928/1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor. I anledning av Kungl. Maj:ts berörda förslag hemställdes i en inom riksdagen väckt motion (II:239), att ifrågavarande anslag måtte höjas till 100,000 kronor samt att därutöver ett anslag å 50,000 kronor måtte ställas till Kungl. Maj:ts förfogande att efter framställning av Sveriges geologiska undersökning användas till inköp av jordägarandelar i av staten inmutade fyndigheter å enskild mark i de fall, där Kungl. Maj:t funne sådant förvärv vara till fördel för staten.

I sin skrivelse nr 10 A anförde sedermera riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts framställning och berörda motion följande. De motiv, motionären anført till stöd för sina förslag, hade riksdagen funnit värda beaktande. Vad särskilt anginge förslaget om ställande av medel till Kungl. Maj:ts disposition till inköp av jordägarandelar i av staten inmutade fyndigheter å enskild mark, syntes riksdagen de för förslaget därutinnan anförda skälen tungt vägande, och hade riksdagen sålunda ansett sig böra bevilja medel för ändamålet i fråga. Enligt riksdagens mening syntes dock icke ett särskilt anslag för ändamålet böra uppföras i riksstaten, utan torde visst belopp, vars storlek riksdagen ansåge böra bestämmas till högst 30,000 kronor, inräknas i anslaget för verkställande av undersöknings- och försvarsarbetena och användas i överensstämmelse med vad motionären föreslagit. Det gamla anslaget borde för den skull erhålla förändrad benämning och syntes lämpligen kunna betecknas: »Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna vara för kronans räkning inmutade, m. m.» Ett så högt belopp som det av motionären föreslagna för själva undersöknings- och försvarsarbetena ansåge sig riksdagen emellertid icke kunna anvisa, utan syntes sammanlagda anslaget för såväl ifrågavarande arbeten som inköp av jordägarandelar böra begränsas till 100,000 kronor. Skulle det för inköp av jordägarandelar i av staten inmutade fyndigheter å enskild mark avsedda beloppet — helt eller delvis — icke tagas i anspråk, borde enligt riksdagens mening vad som odisponerat återstode få användas för de undersöknings- och försvarsarbeten, varom fråga vore.

Genom beslut den 13 juli 1928 ställdes ett belopp av 70,000 kronor till Sveriges geologiska undersöknings förfogande för bedrivande av undersöknings- och försvarsarbeten. Sedan det visat sig, att förutsättning för

framställande av för kronan fördelaktigt förslag till inköp av jordägarandelar icke förelåg efter användning av nyssnämnda belopp, medgav Kungl. Maj:t den 28 september 1928 på därom av geologiska undersökningen gjord framställning, att ett ytterligare belopp av 28,000 kronor finge användas till nyssnämnda arbeten.

Även för vartdera av budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 anvisade riksdagen för verkställande av liknande undersöknings- och försvarsarbeten ett anslag å 100,000 kronor. Enär en betydande del av dessa års arbeten avsåg kronoparker samt möjligheter till acceptabla förvärv av jordägarandelar ej syntes föreligga inom enskilda tillhöriga områden, användes anslagen i deras helhet enbart för ovannämnda arbetens bedrivande och alltså icke till någon del för inköp av jordägarandelar.

För budgetåret 1931/1932 har för ifrågavarande ändamål anvisats ett anslag å 150,000 kronor. Genom särskilda beslut den 18 juli och den 11 december 1931 har av detta anslag ett belopp av 145,000 kronor ställts till Sveriges geologiska undersöknings förfogande för bedrivande av undersöknings- och försvarsarbeten. Återstoden av anslaget har använts för inköp av jordägarandelar.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»Av den lämnade redogörelsen framgår, att anslag under en följd av år utgått för de nu ifrågavarande undersökningsarbetena. Beträffande betydelsen av dessa arbeten tillåter jag mig hänvisa till de uttalanden därom, som gjorts vid föregående tillfällen, när fråga om anslag för ändamålet varit föremål för behandling. Särskilt må framhållas, att dessa undersökningsarbeten kommit att ingå som ett viktigt led i den pågående utredningen rörande statens gruvegendom i Västerbotten, varom 1930 års riksdag gjort framställning. Då för ett fortsatt bedrivande av dessa arbeten medel icke stå till Kungl. Maj:ts förfogande, tillstyrker jag, att äskande härom göres hos riksdagen.

Mot den av Sveriges geologiska undersökning framlagda planen för arbetenas fortsatta bedrivande har jag i stort sett intet att erinra. Emellertid synes en mindre nedsättning i det för ändamålet begärda beloppet kunna göras. Erinras må, att av det för innevarande budgetår till beredskapsarbeten för motverkande av arbetslöshet anvisade anslaget (1931/1932 XII:2) ett belopp av 40,000 kronor ställts till geologiska undersökningens förfogande för vissa förberedande grubarbeten inom Kuorbevarer by i Malå socken av Västerbottens län. Visserligen har Geologiska undersökningen framhållit, att dessa arbeten ligga helt utanför den plan, som låg till grund för beräkningen av anslaget till undersökningsarbeten under nu förevarande punkt i tionde huvudtiteln liksom också utanför den nu ingivna planen för fortsatta arbeten under nästkommande budgetår. Men det synes dock icke kunna undgås,

att man vid beräkningen av det nu begärda anslaget tager hänsyn till att medel sålunda jämväl från annat håll ställts till förfogande för undersökningsarbeten av hithörande slag inom området ifråga. I betraktande härav förordar jag, att anslaget må utgå med ett till 110,000 kronor nedsett belopp. Härvid utgår jag från att anslaget ställes till Kungl. Maj:ts disposition för att i mån av uppkommande behov och efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande utbetalas till geologiska undersökningen. Jag försätter även, att anslaget må tagas i anspråk för likvid av jordägarandelar i av staten inmutade fyndigheter å enskild mark.»

Utskottet, som icke funnit skäl till någon erinran mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen, får alltså hemställa,

att riksdagen må för verkställande av *undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m. å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 110,000 kronor.*

Kostnader för
under kom-
merskollegii
förvaltning
stående gruv-
egendom.
[47.]

44:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att dels för bestridande av kostnader för under kommerskollegii förvaltning stående gruvegendom å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor,

dels ock medgiva, att från ifrågavarande anslag må utgå arvoden m. fl. kostnader för uppskattning av arrendeavgift till kronan för jordägarandel i gruva.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 159 och 160 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i 1931 års statsverksproposition därom gjorda framställning har riksdagen för bestridande av kostnader för under kommerskollegii förvaltning stående gruvegendom anvisat ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Som framhölls i föregående års statsverksproposition erfordras medel för bestridande av de årligen återkommande kostnaderna för gruvförsvarsavgifter samt, vad angår utmål, i vilka kronan endast är delägare, kostnader för viloståndsresolutioner och arvoden till gruvföreståndare. För ifrågavarande ändamål böra medel anvisas även för budgetåret 1932/1933. Mot det av kommerskollegium föreslagna beloppet 10,000 kronor, vilket är detsamma som utgår under löpande budgetår, har jag intet att invända.

På av kollegium anförda skäl anser jag några medel icke nu böra äskas för undersökning av fyndigheten Rackejaur i Malå socken.

I samband med behandlingen av nu förevarande anslagsfråga torde jag få erinra, att riksdagen år 1918, med bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 123 av nionde huvudtiteln i nämnda års statsverksproposition därom gjorda framställning, medgivit (riksdagens skrivelse nr 90/1918), att från nionde huvudtiteln anslag till rese- och traktamentspenningar finge utgå vissa arvoden m. fl. kostnader för uppskattningen av arrendeavgift jämlikt kungörelsen den 15 november 1907 (nr 96) med föreskrifter ifråga om bestämmandet å kronans sida av beloppet utav den arrendeavgift, som skall erläggas för kronans jordägarandel i gruva m. m. De för täckande av ifrågavarande kostnader behövlige medlen tagas alltjämt från berörda anslag under nionde huvudtiteln. Emellertid synes mig, i betraktande av att gruvärenden i övrigt handläggas å handelsdepartementet, mest naturligt, att dessa utgifter bestridas av under tionde huvudtiteln tillgängliga anslagsmedel, och torde därvid det under förevarande punkt upptagna anslaget lämpligen böra för ändamålet tagas i anspråk. Någon särskild hänsyn till den nu ifrågasatta överflyttningen behöver icke tagas vid anslagsbeloppets beräkning, enär de kostnader, varom nu är fråga, endast röra sig om ett obetydligt årligt belopp.»

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må,

a) i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av *kostnader för under kommerskollegii förvaltning stående gruvegendom* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor; samt

b) medgiva, att från ifrågavarande anslag må utgå arvoden m. fl. kostnader för uppskattning av arrendeavgift till kronan för jordägarandel i gruva.

45:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att för bestridande av kostnader för under Mertains gruvaktiebolags förvaltning stående egendom å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 160—162 i statsrådsprotokollet.

Kostnader för under Mertains gruvaktiebolags förvaltning stående egendom.

[48.]

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen för bestridande av kostnader för under Mertains gruvaktiebolags förvaltning stående egendom å riksstaten för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra anslag av 10,000 kronor.

Vid anmälan av detta anslagsäskande har departementschefen anfört:
 »Jämväl för nästkommande budgetår torde tillskott av statsmedel erfordras för täckande av kostnaderna för förvaltningen av den Mertainens gruvaktiebolag tillhöriga egendomen. Med hänsyn till den emotsedda ökningen av bolagets inkomster torde emellertid statsbidraget för sagda budgetperiod kunna nedsättas till 5,000 kronor. I likhet med vad som äger rum för nu löpande budgetår torde ett särskilt anslag för ändamålet böra anvisas å riksstaten.»

Utskottet får i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må för *bestridande av kostnader för under Mertainens gruvaktiebolags förvaltning stående egendom* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Ingenjörsvetenskapsakademien.

*Tekniskt-
vetenskaplig
forsknings-
verksamhet
inom kraft-
och bränsle-
området.
[50.]*

46:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att för bedrivande av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

I fråga om utredningen i detta ämne får utskottet hänvisa till sid. 163—172 i statsrådsprotokollet.

I en till riksdagen den 12 mars 1920 avlåten proposition, nr 307, med därvid fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag lämnade Kungl. Maj:t riksdagen en närmare redogörelse för resultaten av en i anledning av skrivelse från riksdagen den 13 maj 1916, nr 128, verkställd utredning, huruvida och på vilket sätt, med synpunkt företrädesvis inriktad på upprättande av någon vetenskaplig-praktisk institution, staten skulle kunna medverka till varaktigt befrämjande av en planmässig kraft- och bränslepolitik. I samband härmed föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet såsom förslagsanslag, högst, att utgå enligt av Kungl. Maj:t fastställda närmare villkor, anvisa *dels* å tilläggsstat för år 1920 under sjunde huvudtiteln ett belopp av 150,000 kronor, därav 50,000 kronor skulle användas till inköp av apparatutrustning, *dels ock* å extra stat för år 1921 under tionde huvudtiteln ett belopp av 200,000 kronor.

Kungl. Maj:ts berörda framställning blev av riksdagen bifallen.

Även för år 1922, för första halvåret 1923 samt för samtliga följande budgetår hava till bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademien av

tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet beviljats anslag, vilka uppgått till för år 1922 200,000 kronor, för första halvåret 1923 75,000 kronor, för vart och ett av de följande sex budgetåren 100,000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1929/1930—1931/1932 90,000 kronor. Härvid bör anmärkas, dels att anslaget vid 1922 års riksdag erhöll reservationsanslags natur, dels att i det å riksstaten för budgetåret 1924/1925 uppförda anslaget var inrymt ett understöd å 7,500 kronor till tvenne utom akademien stående personer för bedrivande av försök med oljeframställning ur alunskiffer, dels ock att beträffande det för löpande budgetår beviljade anslaget — i likhet med vad under de sex närmast föregående budgetåren ägt rum — förutsatts, att någon mindre del av detsamma må, om sådant befinnes lämpligt, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande kunna tagas i anspråk för understödjande av utom akademien stående förtjänta forskare.

Genom beslut den 18 september 1931 har Kungl. Maj:t medgivit, att av det för budgetåret 1931/1932 beviljade anslaget ett belopp av 85,000 kronor finge av akademien användas i huvudsaklig överensstämmelse med en av akademien avgiven plan.

Slutligen må nämnas, att 1930 års riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts i samma års statsverksproposition, punkt 44 av tionde huvudtiteln, därom gjorda framställning för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor till anskaffande av en anläggning för oljeutvinning ur trä m. m. Ifrågavarande belopp, som i sin helhet ställts till ingenjörsvetenskapsakademiens förfogande, skulle i första hand täcka anskaffningskostnaderna för apparatutrustning m. m. — i de ursprungliga beräkningarna upptagna till 70,000 kronor — samt därjämte bestrida en del av kostnaderna för försöksdrift med anläggningen. Vad i övrigt erfordrades för försöksdriften beräknades kunna utgå från vederbörande anslag för den tekniskt-vetenskapliga forskningsverksamheten inom kraft- och bränsleområdet.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må för *bedrivande av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Diverse.

47:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 173) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

*Rese- och
traktaments-
penningar.
[51.]*

att riksdagen må minska det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 5,000 kronor, med 1,000 kronor till 4,000 kronor.

Tryckningskostnader.
[52.]

48:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) får utskottet hemställa,

att riksdagen må minska det ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader*, nu 79,961 kronor, med 30 kronor till 79,931 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.
[53.]

49:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 53) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 173 och 174) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må minska det ordinarie reservationsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, nu 140,000 kronor, med 40,000 kronor till 100,000 kronor.

Extra utgifter.
[54.]

50:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) får utskottet hemställa,

att riksdagen må minska det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter*, nu 25,000 kronor, med 15,000 kronor till 10,000 kronor.

Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.
Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.
Dyrortstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.
[55—57.]

51:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* till tillfällig löneförbättring åt viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 55), *dels* till provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst (punkt 56), *dels ock* till dyrortstillägg åt befattningshavare i de till handelsdepartementet hörande ämbetsverk och kårer (punkt 57) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

52:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att för avlöningar åt personal m. m. vid företagsräkningen för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 54,000 kronor.

*Avlöningar åt
personal m. m.
vid företags-
räkningen.*

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 175—178 i statsrådsprotokollet.

[58.]

I anledning av en av kommerskollegium i skrivelse den 8 oktober 1928 gjord framställning, varöver infordrade utlåtanden avgåvos av statistiska centralbyrån och socialstyrelsen, uppdrog Kungl. Maj:t den 14 juni 1929 åt kommerskollegium att i samråd med nyssnämnda båda ämbetsverk utarbeta och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till plan för anordnande av en företagsräkning inom olika näringsgrenar, dock under särskilt iakttagande vid uppdragets fullgörande av att kostnaderna för räkningen i största möjliga utsträckning begränsades.

Efter överläggningar med representanter för Sveriges industriförbund, Sveriges hantverksorganisation, Stockholms handelskammare, Sveriges allmänna sjöfartsförening och den socialekonomiska vetenskapen avgav kommerskollegium i samråd med ovannämnda båda ämbetsverk i skrivelse den 23 december 1929 förslag i förevarande ämne.

Enligt detta förslag — som finnes återgivet å sidorna 149—160 av tionde huvudtiteln i 1931 års statsverksproposition — beräknades företagsräkningen under den tid av cirka 2½ år, som dess utförande ansågs kräva, draga en totalkostnad av i runt tal 275,000 kronor, varav 65,000 kronor för budgetåret 1930/1931, allt exklusive vissa resekostnader, vilka lämpligen borde bestridas av det å tionde huvudtiteln anvisade anslaget till rese- och traktamentspenningar.

Någon framställning om anvisande av medel för ändamålet avläts icke av Kungl. Maj:t till 1930 års riksdag. I anledning av två vid samma riksdag väckta likalydande motioner, I: 44 och II: 78, anvisade emellertid riksdagen för insamling av uppgifter och påbörjande av andra förberedande åtgärder för anordnandet av en företagsräkning i huvudsaklig överensstämmelse med det av kommerskollegium avgivna förslaget för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Genom beslut den 27 juni 1930 uppdrog Kungl. Maj:t sedermera åt kommerskollegium att med användande av berörda anslag vidtaga för företagsräkningens förberedande erforderliga åtgärder.

1931 års riksdag har därefter med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning till avlöningar åt personal m. m. vid företagsräkningen för budgetåret 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

Vid anmälan av nu förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»För bestridande av kostnaderna under budgetåret 1932/1933 för ifrågasvarande företagsräkning torde nya medel böra äskas av riksdagen. Då,

enligt vad jag från kommerskollegium inhämtat, arbetet, ehuru väl i mera långsamt tempo, läser kunna fortgå även om anslaget något beskäres, har jag med hänsyn till nödvändigheten av återhållsamhet i utgifterna ansett det böra övervägas, om icke en nedsättning i det av kollegium ifrågasatta anslagsbeloppet för nästa budgetår kunde äga rum. Kollegium har under hand förklarat en sådan åtgärd kunna vidtagas. För att nu anställd personal skulle kunna bibehållas samt en del ofrånkomliga kostnader kunna bestridas borde anslaget, enligt vad kollegium uppläst, dock icke sättas lägre än 54,000 kronor.

Även med risk att själva resultatet av utredningsarbetet på detta område fördröjes, synes mig en anslagsminskning på denna punkt böra äga rum. Om beloppet fastställes till det av kollegium uppgivna, torde därav visserligen föränledas en rubbning i det uppgjorda arbetsprogrammet, men arbetet synes mig likväl kunna bedrivas på ett under nuvarande förhållanden tillfredsställande sätt.»

Utskottet, som ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må för *avlöningar åt personal m. m. vid företagsräkningen* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 54,000 kronor.

Säkerhets-
anordningar
till ledning
för fiske-
fartyg.
[59.]

53:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg (punkt 59) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Övriga ordinarie anslag.

Övriga
ordinarie
anslag.

54:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under tionde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under tionde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt emförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 8 mars 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Kvarnzelius, Widell, Bergqvist, Nilsson* i Gränebo, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Johansson* i Fredrikslund, *Asplund, Walles, Bergström, Carlsson* i Gävle och *Sandén* samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Nilsson* i Bonarp, *Strindlund, Holmgren, Eriksson* i Stockholm, *Olofsson* i Digernäs, *Persson* i Fritorp, *Andersson* i Höör, *Jonsson* i Eskilstuna, *Järte, Norsell* och *Jönsson* i Revinge.

Reservation

vid *punkt 40* (Sveriges hantverksorganisation) av herr *Walles*, vilken ansett, att utskottet bort hemställa om bifall till de i ämnet väckta motionerna.

Verkliga utgifter.

X. Tionde huvudtiteln. Handelsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.			
1	Departementschefen	* 24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, förslagsanslag	136,800	
3	Departementets verksamhet, förslagsanslag		15,900
4	Ökad föredragning i regeringsrätten		5,000
	Säger för departementet	160,800	20,900
B. Centrala verk med underlydande stater.			
Kommerskollegium:			
1	Kommerskollegium, förslagsanslag	537,850	
2	Kommerskollegii verksamhet, förslagsanslag		23,784
3	Bergsstaten, förslagsanslag	103,500	
Sprängämnesinspektionen:			
4	Inspektionen, förslagsanslag	10,500	
5	Inspektionens verksamhet, förslagsanslag		9,300
Statens elektriska inspektion:			
6	Inspektionen, förslagsanslag	30,100	
7	Inspektionens verksamhet, förslagsanslag		26,600
Fartygsinspektionen:			
8	Inspektionen, förslagsanslag	187,100	
9	Inspektionens verksamhet		96,950
Undervisningsanstalter för sjöfart:			
10	Navigationsskolorna	199,000	
11	Provisorisk avlöningsförbättring för lärare vid navigationsskolorna, förslagsanslag		* 6,900
12	Navigationslärarkursen, reservationsanslag	—	
13	Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalter för sjöfart, förslagsanslag	23,000	
14	Komplettering av vissa laboratorier m. m., reservationsanslag		10,000
15	Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk		2,400
16	Praktisk utbildning av däcksbefäl för den svenska handelsflottan, reservationsanslag		20,000
		222,000	39,300

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
17	Skeppsmätningkostnad, <i>förslagsanslag</i>	35,000	
	Lots- och fyrväsendet:		
18	Lots- och fyrinrättningen, <i>förslagsanslag</i>	6,076,860	
19	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>		377,000
20	Patent- och registreringsverket, <i>förslagsanslag</i>	1,500,000	
21	Kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings- m. fl. register, <i>förslagsanslag</i>		10,000
22	Försäkringsinspektionen, <i>förslagsanslag</i>	* 95,000	
23	Statens provningsanstalt, <i>förslagsanslag</i>	341,100	
	Säger för centrala verk med underlydande stater	9,139,010	582,934
C. Handel och sjöfart.			
1	Handelshögskolan i Stockholm		30,000
2	Exportstipendier, <i>reservationsanslag</i>		20,000
3	Auktoriserade handelskamrar i riket		12,000
4	Svenska handelskamrar i utlandet		70,500
5	Sveriges allmänna exportförening		10,000
6	Internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik, <i>förslagsanslag</i>		600
7	Ersättning åt sjömanshusen		162,000
8	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>		40,000
9	Arvoden åt två dispaschörsassistenter		4,000
10	Internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, <i>förslagsanslag</i>		9,500
11	Drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg, <i>förslagsanslag</i>		200,000
12	Anskaffande av ytterligare ett statens isbrytarfartyg, <i>reservationsanslag</i>		900,000
13	Internationell byrå i Paris för utställningar, <i>förslagsanslag</i>		2,000
	Säger för handel och sjöfart		1,460,600
D. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.			
1	Reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör, <i>reservationsanslag</i>		—
	Befrämjande av slöjderna:		
	Befrämjande i allmänhet av slöjderna:		
2	Manufakturernas befrämjande.....	3,000	
	<i>Reservationsanslag:</i>		
3	Reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena		—

* Av Kungl. Maj: föreslaget belopp, varom utlåtande frandeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri	—	
5	Reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk	—	
6	Reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen	—	3,000
Befrämjande av hemslöjden:			
7	Befrämjande av hemslöjden	15,000	
8	Föreningen för svensk hemslöjd	4,000	
9	Svenska slöjdföreningen	5,000	
		18,000	9,000
10	Arvoden åt torvingenjörer m. m.		17,000
11	Sveriges hantverksorganisations verksamhet genom hantverksinstitutet		5,000
12	Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare		41,125
13	Bidrag till standardiseringsverksamheten		30,000
14	Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade m. m., <i>reservationsanslag</i>		110,000
15	Kostnader för under kommerskollegii förvaltning stående gruegendom, <i>förslagsanslag</i>		10,000
16	Kostnader för under Mertainsens gruvaktiebolags förvaltning stående egendom		5,000
Säger för bergsbruk, industri, hantverk och slöjd		18,000	227,125
E. Ingenjörsvetenskapsakademien.			
1	Ingenjörsvetenskapsakademien	40,000	
2	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, <i>reservationsanslag</i>		75,000
Säger för ingenjörsvetenskapsakademien		40,000	75,000
F. Diverse.			
1	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	4,000	
2	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	85,000	
3	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	79,931	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	10,000	
6	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		* 65,000
7	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		* 45,000
8	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		* 650,000
9	Avlöningar åt personal m. m. vid företagsräkningen, <i>reservationsanslag</i>		54,000
10	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, <i>reservationsanslag</i>		* 10,000
	Säger för diverse	278,931	824,000
	Summa	9,636,741	3,190,559

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.